

ÖREBRO UNIVERSITET

Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete

Socionomprogrammet

Examensarbete

Kandidatnivå, 15 högskolepoäng

VT 2020

Räcker skolkuratorn till?

-En forskningsöversikt om hur skolkuratorers olika arbetsuppgifter inverkar på det förebyggande arbetet med eleverna

Författare:

Saja Alkhaigani

Sara Frelin

Handledare:

Ann-Britt Sand

Räcker skolkuratoren till?

En forskningsöversikt om hur skolkuratorers olika arbetsuppgifter inverkar på det förebyggande arbetet med eleverna

Författare: Saja Alkhaigani och Sara Frelin

Örebro universitet

Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete

Socionomprogrammet

Examensarbete på kandidatnivå, 15 högskolepoäng

VT 2020

Sammanfattning

Syftet med studien är att skapa en förståelse för hur skolkuratorers olika arbetsuppgifter kan komma att påverka skolkuratorerna och hur det i sin tur påverkar arbetet med eleverna. Studien utgår från en forskningsöversikt där inkluderade data har kodats och teman har tagits fram genom tematisk analys. Resultatet har analyserats genom den teoretiska referensramen med utgångspunkt i organisationsteori, människobehandlande organisationer och professionsteori. Resultatet visar att skolkuratorer utför arbetsuppgifter som ligger utanför ordinarie uppgifter, vilket medför en ökad risk för stress och kan leda till utbrändhet, samtidigt som skolkuratorerna inte får rätt handledning i arbetet. Detta påverkar i sin tur arbetet med eleverna. Bristande resurser påverkar det förebyggande arbetet vilket är en av skolkuratorernas främsta arbetsuppgifter för att främja elevernas mående i skolan. Tillsammans leder detta till att eleverna inte får den tid och de insatser en skolkurator skulle kunna bidra med för elevernas psykosociala utveckling. Studiens slutsatser visar att skolkuratorers arbete har en positiv effekt på elevernas välmående i skolan men att eleverna påverkas av att inte få, få mindre eller få bristfälliga insatser från skolkuratorerna, trots att eleverna är berättigade till stöd enligt lag. Skolkuratorernas insatser är viktiga för elevernas psykosociala utveckling och är därmed viktiga för att eleverna ska få en bra skolgång. Trots detta följer inte skolorna de rekommendationer som möjliggör att skolkuratorerna kan utföra sitt arbete gentemot eleverna på bästa sätt.

Nyckelord: Skolkurator, skolkuratativa arbetsuppgifter, kurativt arbete, hälsofrämjande arbete, förebyggande arbete

Can the school counselor meet all the expectations?

A systematic research overview that studies how the school counselors' tasks affect students

Authors: Saja Alkhaigani och Sara Frelin

Örebro University

School of Law, Psychology and Social Work

Social Work

Undergraduate Essay 15 credits

Fall 2020

Abstract

The purpose of this study is to understand how different work duties that school counselors are asked to perform can affect the school counselors well being and how it affects their work with students. The study is based on a systematic research overview where included data have been analyzed through thematic analysis. The results of the study have been analyzed through a theoretical framework based on organization theory, human treatment organizations and theory of professions. The results from this study shows that school counselors often are asked to perform tasks that do not belong to the role of a school counselor. These tasks increase the risk of stress and burnout for the school counselors, at the same time they do not get the right guidance in work, which affects the work with the students. There is also a tendency for the school counselors' work to be affected by the fact that they do not have resources yet to work preventively with the students, even though preventive work has been considered as one of the school counselors' most important tasks in previous studies. Together, this affects the students since they do not get enough time and the effort they need from the school counselor, which affects their need for support in terms of psychosocial development. The conclusions are that school counselors' work has a positive effect on students' wellbeing in school, and that students are affected by not receiving, receiving less or receiving deficient efforts from school counselors. School counselors work with the students' psychosocial development are therefore important for students to have a good school experience. Despite this, schools do not follow the recommendations that allow school counselors to perform their work towards the students in the best way as possible.

Keywords: School counselor, school social work, school counselor duties, preventive work, health promotion work.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.2 Problemformulering.....	7
1.3 Syfte och frågeställningar.....	7
1.4 Definitioner.....	7
1.4.1 Elevhälsan.....	7
1.4.2 Skolkurator.....	8
2. Bakgrund om yrkesgruppen skolkuratorer	8
2.1 Tidigare forskningsöversikter.....	9
3. Teoretiskt ramverk	10
3.1 Organisationsteori.....	10
3.2 Skolan som människobehandlande organisation.....	11
3.3 Profession.....	12
3.4 Handlingsutrymme.....	12
4. Metod	13
4.1 Val av metod.....	13
4.2 Planering och genomförande.....	14
4.3 Urval för datainsamlingen.....	15
4.4 Datainsamling.....	15
4.4.1 Figur 1.....	17
4.5 Analysmetod.....	18
4.6 Validitet och reliabilitet.....	19
4.7 Etik.....	20
5. Resultat	20
5.1 Spretiga och otydliga arbetsuppgifter som leder till rollkonflikt.....	21
5.1.1 Rekommenderade arbetsuppgifter.....	21
5.1.2 Spretiga arbetsuppgifter.....	21
5.1.3 Rollkonflikter.....	22
5.2 Risk för stress och utbrändhet.....	23
5.3 Överbelastning i arbetet samt relation till organisationen och kollegorna.....	24
5.3.1 Arbetsbelastning samt antal elever och skolkuratorer.....	24
5.3.2 Organisationens resurser och restriktioner i budgeten.....	24
5.3.3 Relationen till kollegor och tillhörighet till skolan.....	25
5.3.4 Legitimitet och minoritet på skolan.....	25
5.3.5 Samverkan, förväntningar och handlingsutrymme.....	26
5.4 Bristande handledning.....	27
5.5 Eleverna påverkan av skolkuratorns arbete.....	28
6. Analys	29
6.1 Arbetsuppgifter.....	29
6.2 Begränsningar i arbetet.....	31

6.3 Påverkan på eleverna.....	33
7. Diskussion	35
7.1 Slutsatser.....	37
7.2 Fortsatta studier.....	38
Referenser	
Bilaga 1	

1. Inledning

Skolan har en viktig roll i att främja elevers hälsa samt att uppmärksamma elever som är i behov av stöd för att hjälpa eleverna till en lyckad skolgång. Elevernas skolpresentation, välbefinnande och sociala förmåga påverkas av elevernas allmänna hälsa. Därför är sambandet mellan lärande och psykisk hälsa en central aspekt för skolans elevhälsa (Socialstyrelsen, 2016). Det förebyggande hälsoarbetet fick ny kraft genom 2 kap. 25 § i den nya skollagen (SFS 2010:800) när den infördes 2010. I lagen står att varje skola ska ha ett hälsoteam som arbetar för att främja elevers hälsa samt att främja den allmänna skolhälsan. De som arbetar i ett hälsoteam är främst skolkuratorer, skolsköterskor, skolläkare samt skolpsykologer. Elevhälsoteamets uppgift är att förse elever med medicinska, psykologiska, psykosociala samt specialpedagogiska insatser. Därför är det av vikt, enligt lagen, att hälsoteamet ska bestå av personal med lämplig kompetens för att kunna möta upp elevernas behov (Skollagen, SFS 2010:800). Utifrån detta krav har skolkuratoren ofta rollen som psykosocial expert på skolan. De krav som ställs på skolkuratoren utifrån dennes arbetsroll är att ha sådan kunskap att hen ska kunna fånga upp elever i sitt sammanhang. Detta innebär att skolkuratoren behöver arbeta med att hjälpa elever för att uppnå kunskapsmålen men även att samtala med elever för att skapa förståelse för hur hem- och fritidssituationen ser ut. Det är dessutom av stor vikt för skolkuratoren att arbeta förebyggande med eleverna (Akademikerförbundet SSR, 2019). Skolkuratorer har under senare år fått ökade arbetskrav som strider emot de grundläggande arbetsuppgifterna som skolkuratoren har. Det uppstår även ofta förvirring kring vad som ingår i en skolkurators arbetsroll då definitionen av en skolkurators arbetsuppgifter är vaga (Bardhoshi, Duncan & Schweinle, 2014).

Akademikerförbundet SSR har uppmärksammat skolkuratorers arbetssituation och arbetsbelastning genom en kartläggning som utfördes 2016, med totalt 631 skolkuratorer som respondenter. Kartläggningen utfördes av Novus, som är ett analys- och undersökningsföretag, på beställning av Akademikerförbundet SSR. Av kartläggningen framgår att tre av fyra skolkuratorer upplever arbetsbelastningen som hög på arbetsplatsen. Var fjärde skolkurator anser att han eller hon inte hinner med sina arbetsuppgifter och drygt varannan kurator upplever att de knappt hinner med sina arbetsuppgifter (Novus, 2016). Trots att Akademikerförbundet SSR tagit fram underlag som visar att det bästa vore att en skolkurator inte har mer än 300 elever, är det vanligt att en skolkurator har ansvaret för mellan 300 och 800 elever. Antalet elever som en kurator har ansvar för på skolorna bestäms utifrån socioekonomiska och regionala skillnader. Kommunerna låter ofta skolkuratorerna ansvara för fler skolor än vad som rekommenderas av Akademikerförbundet SSR. Då det inte finns tillräckligt många skolkuratorer anställda på skolorna, samt att skolkuratorernas arbetstid ofta går åt till att arbeta med redan uppkomna problem bland eleverna, tvingas många kuratorer att välja bort det förebyggande arbetet för att hinna möta alla elever. Detta trots att det förebyggande arbetet är av stor vikt för skolkuratorernas arbete (Akademikerförbundet SSR, 2019). Ändå framkommer det att många skolkuratorer som har fler än 800 elever ofta inte hinner med det förebyggande arbetet. Det är tre av fyra skolkuratorer som upplever att de inte hinner med det förebyggande arbetet på ett sätt

som de själva önskar att de skulle (Novus, 2016). Av alla skolkuratorer som deltog i kartläggningen som utfördes av Akademikerförbundet SSR var det 14 procent som inte hade någon socionomexamen (Novus, 2016). Det framkommer att många kommuner anställer skolkuratorer som inte är utbildade socionomer då det inte finns några formella utbildningskrav på vem som får arbeta som skolkurator (Akademiker SSR, 2014). Enligt Akademikerförbundet SSR (2014) finns det fall då skolkuratoren varit en präst eller fritidsledare istället för en utbildad socionom.

1.2 Problemformulering

Tidigare forskning visar att det finns kunskap om de arbetsuppgifter som påverkar skolkuratorns arbete (Moyer, 2011; Mullen & Crowe, 2017; Mullen & Gutierrez, 2016; Wilkerson & Bellini, 2006). I tidigare forskning framkommer även att skolkuratorer ofta är anställda på flera skolor samtidigt samt att arbetsuppgifterna sällan är tydliga (Isaksson, 2014; Backlund 2007). Det som däremot saknas i tidigare forskning och inom forskningsfältet är ett fokus på hur dessa arbetsuppgifter och skolkuratorernas arbetssituation påverkar skolkuratoren i arbetet med eleverna. Det saknas även ett fokus kring vad olika arbetsuppgifter får för konsekvenser när skolkuratoren ska arbeta med eleverna. För att samla rönen av hur skolkuratorns arbete med eleverna påverkas av dessa arbetsuppgifter är det lämpligt att använda sig av en forskningsöversikt. Studien kommer att utgöras av en forskningsöversikt med induktiv karaktär, där både kvalitativa och kvantitativa studier används för att försöka få en så omfattande bild av skolkuratorernas arbete med eleverna som möjligt och därmed ge ett bredare perspektiv inom forskningsfältet.

1.3 Syfte och Frågeställningar

Syftet med denna forskningsöversikt är att studera hur olika arbetsuppgifter och begränsande faktorer kan komma att påverka skolkuratorer i deras arbete med eleverna.

Frågeställningarna som ska besvaras i arbetet är:

- Vilka arbetsuppgifter kan tänkas påverka skolkuratorns arbete med eleverna?
- Finns det begränsningar eller påverkande faktorer som försvårar skolkuratorns arbete?
- På vilket sätt påverkas skolkuratorns arbete med eleverna av olika arbetsuppgifter, begränsningar och påverkande faktorer?

1.4 Definitioner

1.4.1 Elevhälsan

Enligt Skolverket (2020) handlar elevhälsan om ett förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt som genomförs av de yrkesverksamma på grund- och gymnasieskolor i enlighet med skollagen SFS 2010:800. Elevhälsan har till syfte att stödja elever för att de ska nå upp till utbildningsmålen. Genom att ha en elevhälsa som består av tvärprofessionella team kan fokus läggas på att uppmärksamma faktorer som får eleverna att må bra. Därmed även minska behovet för det förebyggande arbetet (Skolverket, 2020). Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska,

psykosociala och specialpedagogiska insatser som tillsammans ska underlätta det förebyggande arbetets och agera hälsofrämjande. Elevhälsoteamet ska bestå av skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Det ska även finnas personal med rätt kompetens för att möta upp elever som har specialpedagogiska behov. Tillsammans ska elevhälsoteamet arbeta för att skapa och upprätthålla en positiv lärandesituation för eleverna (Socialstyrelsen, 2016).

1.4.2 Skolkurator

En skolkurator kan enligt Akademikerförbundet SSR (2019) ses som skolans psykosociala expert. En skolkurator ska ha en sådan utbildning att den kan se eleven i sitt sammanhang och därifrån arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Att se eleven i sitt sammanhang handlar om att sätta sig in i hur eleven har det i skolan och hemma samt på fritiden. Skolkuratoren har även till uppgift att utföra det psykosociala arbetet i skolan för att stödja elever till att uppnå utbildningens kunskapsmål. Utöver detta har skolkuratoren andra uppgifter som att exempelvis arbeta med handlingsplaner, värdegrundsarbete, hjälp och stöd vid krishantering, arbeta med elever som använder alkohol och droger, arbeta med frågor rörande mobbning samt att handleda lärare och annan personal i psykosociala frågor. Det övergripande syftet med skolkuratorns arbete är att främja och underlätta för elevernas lärande och välmående. De flesta skolkuratorerna har ofta en socionomexamen men det finns inga formella utbildningskrav på vilka som får arbeta som skolkuratorer (Akademikerförbundet SSR, 2019).

2. Bakgrund om yrkesgruppen skolkuratorer

Kravet om att alla svenska skolor ska anordna skolhälsovård infördes år 1944 och syftade främst till att möta elevers fysiska och psykiska hälsa. Trots kravet om att skolhälsovård skulle anordnas, var det frivilligt för skolledningen att anställa skolkuratorer. Det var i början på 1940-talet som de första skolkuratorerna anställdes på prov i några av landets storstäder (Isaksson, 2016; SOU 1961:30). Vid anställningen av skolkuratorer väcktes frågan om vem som skulle anställas som skolkurator samt vem som skulle vara arbetsgivare åt skolkuratorerna, där arbetsgivarrollen stod mellan skolstyrelsen och barnvårdsnämnden. Det blev senare bestämt att skolledningen skulle stå för skolkuratorns anställning. De första skolkuratorerna hade riktlinjer vilka gav dem en myndighetsroll i dubbel bemärkelse, i den meningen att de utförde både myndighetsutövning samt arbetsuppgifter rörande skolan. Skolkuratoren hade bland annat i uppgift: Att undersöka anmälan om skolk och andra förseelser och i samråd med klassföreståndare vidta åtgärder mot förseelserna, följa elevernas sociala förhållande, ägna uppmärksamhet åt elever vars föräldrar varit i kontakt med barnvårdsnämnden, ge råd och anvisningar gällande barnuppfostran samt utföra hembesök för att studera berörda elevers hemförhållanden (Backlund, 2007).

Innan nya skollagen SFS 2010:800 trädde i kraft kallades elevhälsan för skolhälsovården. Vid införande av nya skollagen fick elevhälsan en starkare reglerad position i skolan än vad den så kallade skolhälsovården hade (Isaksson, 2014). Elevhälsan blev en sammanslagning av den

tidigare skolhälsovården, den särskilda elevvården samt de specialpedagogiska insatserna. Syftet med uppdateringen i nya skollagen (SFS 2010:800) och den samlade elevhälsan var att öka samverkan mellan professionerna på skolan samt att ha större betoning på förebyggande och hälsofrämjande arbete. Detta för att tillhandahålla elever de insatser de är berättigade till enligt lag (Isaksson, 2016).

Liksom i Sverige har kuratorsyrket funnits i USA i flera decennier för att tillhandahålla elever rådgivning i skolan. De engelska beteckningarna som används för skolkuratorer är "school social worker" och "school counselor". Utifrån USA:s nationella ramverk av vad skolkuratorernas arbete innefattar ska skolkuratorerna ansvara för att möta upp elevernas personliga, sociala, yrkesförberedande samt akademiska behov för att eleverna ska klara av skolgången. Det amerikanska skolsystemet har en liknande roll på skolan för skolkuratorer, möjligtvis lite bredare roll, till den roll som skolkuratorer har på svenska skolor. Liksom Sveriges skolkuratorer arbetar de för de psykosociala behoven hos eleverna (School social work association of America 2018). Då "school social workers" arbetsuppgifter stämmer överens med den svenska skolkuratorns kurativa arbetsuppgifter, samt ansvarar för elevernas personliga och sociala behov, bedömer vi att "school social worker" är den profession som bäst överensstämmer med den svenska skolkuratorn. Även andra studier som förekommer i denna studie är av internationell bakgrund. Exempelvis finns studier både från Australien och Turkiet. Däremot framkommer genom dessa studier att, även de, har en liknande syn och tolkning av skolkuratorns roll och arbete. Därav framkommer att forskningen visar liknande resultat, både nationellt och internationellt. Det råder ett samförstånd och liknande förhållningssätt mellan svenska och internationella studier, i varje fall de studier som används till grund i detta arbete.

2.1 Tidigare forskningsöversikter

Två forskningsöversikter som behandlar forskning kring det skolsociala arbetet är Shermans studie *The School Social Worker: A Marginalized Commodity within the School Ecosystem* och Collins studie *Addressing Mental Health Needs in Our Schools: Supporting the Role of School Counselors*. I Shermans (2016) forskningsöversikt behandlas bland annat ämnen som: Bristen på skolkuratorers utbildningskrav, vikten av att få professionell handledning, problematiken kring att skolkuratorer är ensamma inom sin profession på skolan samt problematiken med att kollegorna inte vet vad kuratorrollen innebär. Collin (2014) belyser vikten av skolkuratorns insatser för att kunna fånga upp eleverna med psykisk ohälsa men även den övergripande funktionen i att stötta elever i deras personliga och sociala utveckling. I studien framkommer även en problematik kring att skolkuratorer har en motstridig professionell identitet samt att skolkuratorerna får utföra motstridiga och övriga arbetsuppgifter som inte ingår i arbetsrollen. Båda dessa forskningsöversikter är utförda i USA. De kommer att få spegla det befintliga läget över skolkuratorernas arbetssituationen även om de inte är utförda i Sverige. Anledningen till detta val är att det inte finns tidigare forskningsöversikter kring ämnet som är utförda i Sverige.

Svenska studier kommer däremot att behandlas senare i arbetet, främst i presentationen av resultatet.

3. Teoretiskt ramverk

Resultatet från insamlad data kommer att analyseras utifrån arbetets teoretiska ramverk som utgörs av Taylors organisationsteori (scientific management), Webers organisationsteori (den byråkratiska skolan), Hasenfelds teori om människobehandlande organisationer samt begreppen handlingsutrymme och profession som ingår i professionsteori. Teorierna kommer användas som teoretisk ram för att svara till uppsatsens syfte och frågeställningar, då de skolkurativa arbetsuppgifterna regleras av skolan som organisation och dess arbetsbeskrivningar (Isaksson, 2014). Dessa teorier och begrepp kommer i huvudsak att användas genom arbetet för att förstå den påverkan skolan, som organisation, har på skolkuratorerna och deras arbete med eleverna.

3.1 Organisationsteori

Fredrick Winslow Taylor ses som en av grundarna till organisationsteori utifrån sitt försök att öka produktiviteten i främst det privata näringslivet, men även större organisationer och den offentliga förvaltningen. Taylors teori heter *scientific management* och utgår ifrån att organisationella problem kan lösas med vetenskapliga ledningsmetoder. Taylor förespråkar att den bästa ledningsformen i organisationer är riktig vetenskap som bygger på tydliga och väldefinierade lagar, regler och principer. Det är ledningens ansvar att de anställda ska läras upp, tränas och utvecklas utifrån vetenskaplig grund istället för att de anställda själva ska välja arbetsuppgifter samt skaffa egna kunskaper. De anställda ska utföra arbetsuppgifterna efter tydliga och detaljerade instruktioner som är baserade på den kunskapen som ledningen besitter. Arbetarna ska inte själva behöva tänka på arbetsinstruktionerna utan endast utföra dem. Om det sker problem i produktionen eller om anställda upplevs som slitna är det ledningen som saknar kunskap eller har använt felaktiga metoder och lösningar. Enligt Taylors teori är det inte personerna som utför arbetsuppgifterna som har möjlighet att se förbättringar i processen. Arbetsplatser behöver en observatör som genom systematiska iakttagelser kan kartlägga arbetsmoment och ge instruktioner om hur arbetsuppgifterna kan förbättras. Enligt Taylor är det även av vikt att arbetsgivaren och anställda strävar efter samma mål samt att det råder en jämlik fördelning av ansvar mellan anställda och arbetsgivare (Abrahamsson & Andersen, 2005).

Max Weber har blivit en grundfigur inom organisationsteori genom sitt intresse för byråkrateringsprocessen samt hur samhällsstrukturer påverkar socialt handlande. För Weber var byråkrati ett fenomen som beskrev hur organisationer och samhället fungerar. I sin teori införde Weber begreppet *den byråkratiska idealtypen*, som han ansåg var den renaste formen av administration genom att betona hierarki, detaljerade befattningsbeskrivningar, anställning efter skicklighet, urval efter tekniska kvalifikationer samt befordran efter prestation. Centralt för Webers analys av byråkrati är makt och auktoritet, där makt förklaras som sannolikheten att individen i sociala relationer får sin vilja igenom trots motstånd medan auktoritet är

sannolikheten att order åtlyds frivilligt. Weber menar att den renaste typen av legalt auktoritetsutövande är den som brukas av personalen i verksamheter med byråkrati. Det är endast den högsta chefen i dessa verksamheter som har eget tilläggande av makten. All personal under den högsta auktoriteten är individuella tjänstemän som utövar sina tjänster utifrån kriterier. Några av dessa kriterier är att: De är personligen fria och endast underkastade formella ämbetsplikter, de är organiserade efter en tydlig tjänstehierarki, ämbetena kännetecknas av fastställda kompetensområden, personal tillsätts på basis av tekniska kvalifikationer och utbildning, personal har reglerad lön som är graderad efter rang i hierarkin samt att tjänstemännen utsätts för strikt systematisk disciplin och kontroll vid utövandet av tjänsten (Abrahamsson & Andersen, 2005). Alienation är ett begrepp som ofta kopplas till byråkrati, vilket Weber beskriver som en känsla eller ett tillstånd när arbetet upplevs som något externt för individen. Alienation kan komma som en följd av låg självständighet i arbetet och kan bidra till implikationer på de anställdas lärande och medvetande. Detta kan bidra till att anställda inte är lika engagerade i arbetet och är missnöjda med arbetet som följd av att de lärt sig att inte ställa frågor, säga emot eller ifrågasätta ledningens auktoritet. Ledningen kan påverka de anställdas känsla av alienation och påverka de anställdas tillfredsställelse till arbetet genom att gynna eller hindra de anställdas lärande (Wilson, 2017).

3.2 Skolan som människobehandlande organisation

Den amerikanska sociologen Yeheskel Hasenfeld har grundat teorin om människobehandlande organisationer, där innefattande organisationer arbetar med människor som råmaterial och relationen till klienterna är central. Människorna beskrivs som råmaterial inom ramen för människobehandlande organisationer då de genomgår en transformerings- eller förädlingsprocess. Enligt Hasenfeldts teori legitimeras det organisatoriska arbetet utifrån moraliska idéer, institutionella normer och professionalism snarare än på vetenskaplig grund (Isaksson, 2016). Människobehandlande organisationer står under ständig förändring och styrning utifrån rådande politik i landet. Genom människobehandlande organisationer kan verksamheter komma att bli föremål för styrning genom juridiska och byråkratiska styrregler (Johansson, Dellgran & Höjer, 2015). Enligt Hasenfelds teori är det de officiella målen som karakteriserar en organisation. Däremot är det vanligt att dessa mål är ostrukturerade och vaga samt att de kan uppfattas som motsägelsefulla då de är under ständig förändring utifrån rådande politiskt styre. Skolor är verksamheter som betecknas som människobehandlande organisationer. Skolan som organisation har ofta behov av att uppfylla samhällets förväntningar och föreställningar för att få en legitimitet för sin verksamhet (Backlund, 2007). Legitimitet för skolor är av vikt då det ställs krav på vilka uppgifter som ska uppfyllas av en människobehandlande organisation. Bland dessa krav är att organisationen ska värna om att skydda, upprätthålla samt om möjligt förbättra välbefinnandet bland människor. Detta då människobehandlande verksamheter ska arbeta utifrån en interaktion med samhällsmedborgare för att framhäva människor personliga egenskaper för att främja deras välbefinnande (Johansson, Dellgran & Höjer, 2015).

3.3 Profession

Begreppet profession har definierats olika bland teoretiker och oenigheter förekommer. Dagens professioner framkommer dock ha fyra överlappande likheter av vad som kännetecknar personer som ingår i en profession. Dessa likheter är “(1) de besitter specialistkunskap; (2) deras inträde i yrket är grundat på meriter; (3) deras verksamhet är reglerad och (4) de är bundna av en gemensam uppsättning värden” (Susskind & Susskind, 2017). Svensson, Johansson och Laanemets (2008) beskriver att en profession innefattar ett icke-manuellt heltidsarbete där de som arbetar inom området har ett yrkesmonopol inom sin inriktning på arbetsmarknaden. För att tillhandahålla sig detta monopol krävs en viss specialisering i form av en akademisk utbildning som vidare leder till en examen, ett diplom eller en arbetstitel för att ha rätt att utöva yrket. Denna rätt att utöva yrket innebär även att den professionella har en autonomi där den kan arbeta självständigt utifrån sitt yrke och vara fri från att kontrolleras av utomstående. Yrkesautonomin bygger på en vetenskaplig auktoritet och en professionell expertis inom det valda området. Utifrån den akademiska utbildningen tillkommer även en så kallad arbetsetik. Arbetsetiken innebär att det finns särskilda förutbestämda etikkoder som yrkesgruppen gemensamt följer. Dessa etikkoder används för att bestämma vad som anses vara lämpliga handlingar utifrån den professionella rollen. Etik koderna har till syfte att inskola samt socialisera nya medlemmar till den givna professionen. Det syftar även till att skapa en bild av enighet inför allmänheten för att skapa en trygghetskänsla och uppfattning om hur medlemmar inom professionen förväntas agera (Svensson, Johansson & Laanemets, 2008).

3.4 Handlingsutrymme

Handlingsutrymme är ett centralt begrepp i Michael Lipskys teori om gräsrotsbyråkrati som syftar till att definiera positionen som anställda står i som representanter för en verksamhet i mötet med medborgarna. Handlingsutrymme är vad som styr socialarbetaren i sin yrkesroll. En socialarbetare är i många fall en representant för en organisation eller myndighet som möter medborgare med en sådan roll som representerar arbetsplatsen. Socialarbetaren behöver i sådana situationer anpassa sig till organisationens uppdrag och riktlinjer och samtidigt möta upp den enskilda medborgarens behov. Det som avgör hur en socialarbetare förhåller sig i en sådan situation är främst de riktlinjer, regler, traditioner samt professionella tolkningarna som tillhör yrket och organisationen. Det ska däremot balanseras med klientens förväntningar och behov men även socialarbetarens egna uppfattningar och tolkningar utifrån arbetsrollen. Det är i handlingsutrymmet som socialarbetaren ska kunna tillämpa sina kunskaper, fantasier och kreativitet för att kunna avgöra vad som är rätt och fel i den givna situationen (Svensson, Johansson & Laanemets, 2008).

4. Metod

4.1 Val av metod

För att besvara forskningsfrågorna har en systematisk forskningsöversikt med integrativ karaktär använts som datainsamlingsmetod, data som samlats in består således av både kvalitativa och kvantitativa studier. Enligt Booth, Papaioannou och Sutton (2016) ger integrativa studier en bred och omfattande kunskap om området som ska studeras eftersom data kombineras och samlas in från kvalitativa såväl som kvantitativa studier. Backlund (2007) menar att det ger en mångsidighet i materialet att använda både kvalitativa och kvantitativa metoder där resultatet från metoderna berikar varandra. Den kvantitativa forskningen fokuserar på kvantitet och samband medan den kvalitativa forskningen fokuserar på kvalitet genom förståelse och tolkning. Det problematiska med att ha resultat från båda metoderna med i studien är svårigheten att växla mellan de två angreppssätten under arbetets gång (Backlund, 2007). Vi som författare har valt att kombinera kvantitativa och kvalitativa data då vi vill ha en så omfattande kunskap som möjligt om kuratorernas arbete med elever och hur arbetet påverkas av olika faktorer. I arbetet används kvalitativa artiklar främst för att få förståelse för vilka arbetsuppgifter som påverkar skolkuratorns arbete med eleverna. Kvantitativa studier svarar för hur vanligt förekommande det är att olika arbetsuppgifter påverkar skolkuratorns arbete med eleverna. Genom att kombinera metoderna får arbetet en mer överskådlig bild av forskningsområdet som svarar till frågeställningarna samt studiens syfte.

Systematisk forskningsöversikt beskrivs enligt Booth, et. al., (2016) som en explicit och reproducerbar metod som används för att identifiera, utvärdera och syntetisera redan befintliga data som färdigställt och producerats fram av forskare. *Tydlighet*, *validitet* och *transparens* är tre argument för att systematisk forskningsöversikt är en önskvärd metod. Det systematiska tillvägagångssättet anses vara tydligt då den kräver en struktur som gör det lätt att navigera och tolka forskningen. Validitet innebär att forskningsöversikten är trovärdig och studerar det som forskningen avser att studera. Metoden anses även vara trovärdig då data inkluderas efter relevans utifrån forskningsämnet och inte utefter om resultatet är av intresse eller inte. En transparent forskning innebär att forskaren noggrant presenterar hur forskningen arbetats fram och hur forskaren kommit fram till slutsatsen. Ytterligare ett argument för att systematisk forskningsöversikt är en önskad datainsamlingsmetod är att det innebär ett sökande efter hela sanningen, och inte bara en del av den (Booth, et. al., 2016). En nackdel med att använda systematisk forskningsöversikt som datainsamlingsmetod är risken att befintlig data inte är tillräcklig eller av god kvalitet vilket kan ge brister i resultatet (Forsberg & Wengström, 2016). Datainsamlingen har i denna studie begränsats av att vi som författare haft begränsat med tid att utföra vår forskningsöversikt. Studien har även begränsats av att det inte finns många tidigare studier med fokus på hur skolkuratorns olika arbetsuppgifter påverkar skolkuratorns arbete med eleverna.

Vi valde att utföra en systematisk forskningsöversikt med integrativ karaktär främst för att få en så omfattande bild av skolkuratorernas arbete och påverkande faktorer på skolkuratorns arbete gentemot eleverna som möjligt. Detta genom att studera både kvalitativa och kvantitativa studier. För att inte riskera att få in för lite data i sökningsprocessen, vilket enligt Forsberg och Wengström (2016) är en vanlig risk i forskningsöversikter, gjorde vi en testsökning innan vi påbörjade arbetet för att se om det fanns tillräckligt med forskning för att kunna utföra en forskningsöversikt. Forskning fanns att finna kring vad en skolkurator har för arbetsuppgifter. Däremot framkom inte vad arbetsuppgifterna har för effekter på skolkuratorns arbete med eleverna. Det som därför ansågs som en kunskapsbrist och som inte hamnat i fokus i tidigare studier är hur skolkuratorns arbetsuppgifter i sin tur påverkar arbetet med eleverna på skolan. Därför utförde vi en forskningsöversikt och ansåg den som relevant som datainsamlingsmetod. Detta då många forskare studerat de olika påverkande faktorerna men avstannat där och inte analyserat eller diskuterat det vidare i förhållande till hur själva arbetet med eleverna påverkas samt hur arbetsuppgifter utförs i förhållande till lagtexter och rekommendationer. En integrativ karaktär på studien har skapa en överskådlig bild då det belyser både omfattning av arbetsuppgifter samt enskilda skolkuratorers uppfattningar utifrån tidigare forskning. Därför exkluderades sådana metoder som exempelvis kvantitativa enkäter eller kvalitativa intervjuer då dessa ofta enbart riktar in sig på antingen statistik eller uppfattning. Då studien planeras ge ett mer generaliserbart resultat har vi strävat efter att den inte ska vara geografiskt bunden till respondenter, som den skulle kunnat vara om studien var uppbyggd på intervjuer. Vi som författare anser även att forskningsöversikt är en lämplig metod för oss i avseende av tid, då arbetet endast sträcker sig över några veckor och det kan vara ont om tid att finna tillräckligt med respondenter för att få generaliserbara resultat.

4.2 Planering och genomförande

Det första steget i en systematisk forskningsöversikt är att avgränsa, definiera och motivera varför studien ska genomföras. Det ska således framgå vilket ämnesområde som ska undersökas och en problemformulering ska formuleras (Booth, et al., 2016). Vidare ska forskningsfrågor som är möjliga att besvara formuleras och en forskningsplan ska produceras. Innan sökningsprocessen äger rum ska förutbestämda sökord och en sökningsstrategi färdigställas med exklusions- och inklusionskriterier (Forsberg & Wengström, 2016). I föreliggande studie har ämnesområdet avgränsats och en problemformulering formulerats i början av arbetet för att sedan mynna ut i ett syfte och frågeställningar. Arbetets syfte och frågeställningar ligger till grund för de sökord som formulerats och som datainsamlingsprocessen utgått ifrån. Innan sökningen ägde rum utformades en forskningsplan med inklusions- och exklusionskriterier för att avgränsa sökningen av data. Vid sökningen av data har studier identifierats och valts ut för att kritiskt värderas utifrån arbetets inklusions- och exklusionskriterier samt kvalitetsgranskas. Granskad och framtagna data har sedan analyserats utifrån tematisk analys och ett resultat har presenterats.

4.3 Urval för datainsamlingen

Urval och insamling av data grundar sig i studiens frågeställningar för att kunna svara till studiens syfte. Den data som valts ut och som ligger till grund för arbetets resultat är vetenskapliga artiklar och doktorsavhandlingar, där antalet artiklar avgränsats utifrån på förhand utsatta inklusions- och exklusionskriterier. Detta för att på bästa sätt finna de mest relevanta studierna för arbetets syfte och frågeställningar. Enligt Booth et al. (2016) används inklusionskriterier för att minska antalet artiklar som är relevanta för studien under sökningsprocessen. Inklusionskriterierna formas efter studiens forskningsfrågor för att belysa vilka studier som är av intresse i sökningsprocessen. I forskningsöversikter används exklusionskriterier bland annat för att ge läsaren förståelse för varför en, för läsaren, känd artikel inte är med i insamlad data (Booth et al., 2016).

Inklusionskriterierna för datainsamlingen i detta arbete är att de inkluderade studierna ska ha studerat: Skolkuratorers arbete, skolkuratorers krav och förväntningar, elevers behov av skolkurator eller relationen mellan skolkuratorer och elever. Studierna som inkluderas kan byggas på både kvalitativa och kvantitativa data. Både nationella och internationella studier inkluderas då vi vill få en omfattande bild av skolkuratorns arbete i förhållande till vårt syfte samt att det finns begränsat med svensk forskning inom området. Vidare är det av intresse att inkludera internationella studier för att få kunskap kring hur andra länders skolkuratorer rekommenderas utföra sitt arbete för att på bästa möjliga sätt främja elevernas psykosociala mående på skolan. Ytterligare inklusionskriterier är att artiklarna ska genomgå filtret ”peer-review” så att det endast blir sökning på vetenskapligt och etiskt granskad data, med undantag för doktorsavhandlingar som är relevanta för forskningsämnet. Exklusionskriterierna i datainsamlingen är studier som är skrivna på annat språk än svenska eller engelska, studier som är producerade innan år 2005 för att undvika att få resultat som inte är aktuella i dagsläget och studier vars nyckelord och abstract inte är relevant till forskningsfrågorna. Konkretiserade exklusionskriterier är studier där skolkuratoren inte är i fokus och endast studeras som en i personalgruppen, studier som främst studerar relationen mellan arbetsgivare och lärare, studier som fokuserar på en specifik elevgrupp, studier som fokuserar på skolkuratorers arbete med familjer, studier som endast studerar specifika teoretiska arbetsmodeller som skolkuratorer använder sig av samt studier som inte anses vara trovärdiga. Exempel på artiklar som uteslutits på grund av låg trovärdighet är artiklar som redigerats och som inte är färdigställda.

4.4 Datainsamling

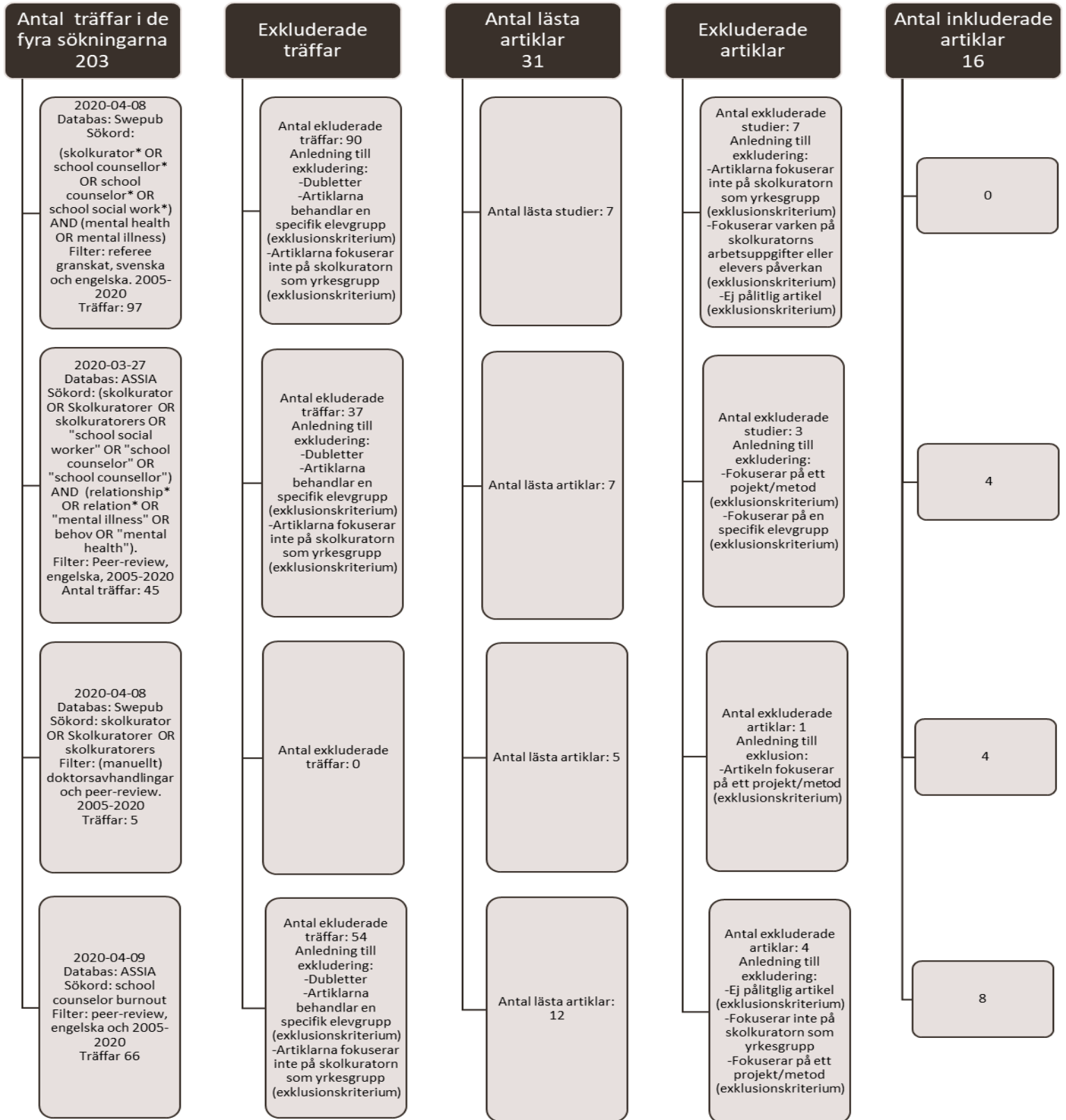
Den systematiska datasökningsprocessen skedde via databaser som tillhandahålls av Örebro Universitet. Sökningen av litteratur utfördes i databaserna SwePub och Applied Social Sciences Index samt Abstracts (ASSIA). De sökord som tagits fram utifrån arbetets syfte och frågeställningar och som användes i databassökningarna är:

- School Counselor/school counsellor
- Skolkurator/skolkuratorer/skolkuratorers/skolkuratoren/skolkuratorerna/skolkuratorernas/ skolkuratorerna

- School social worker
- School social work
- Mental health counselor in schools
- School Counselor burnout

Sökningarna har avgränsats med boolesk sökteknik, som enligt Booth et al. (2016) är en sökmetod som används i syfte att avgränsa sökningen genom att inkludera och kombinera flera termer i sökningen. Ett verktyg som används i boolesk sökning är AND, OR och NOT, som avgränsar sökningen i databaserna. Ett exempel på sökordskombination som använts i sökningen är: (skolkurator OR Skolkuratorer OR skolkuratorers OR "school social worker" OR "school counselor" OR "school counsellor") AND (relationship* OR relation* OR "mental illness" OR behov OR "mental health"). Sökningarna har avgränsats till det att resultatet av sökningen var 203 träffar. När sökningen resulterade i 203 träffar användes studiens exklusionskriterier för att avgränsa sökningen ytterligare. Genom att ha granskat studiernas rubriker och abstracts, samt exkluderat studier som inte var relevanta till studiens syfte och urvalskriterier, resulterade sökningen i 31 träffar. De 31 artiklar som sökningen resulterade i har lästs i fulltext och granskats utifrån studiens syfte, kvalitetsgranskas samt granskats utifrån de tidigare satta inklusions- och exklusionskriterierna som resulterade i 16 studier. Dessa 16 artiklar uppfyllde studiens inklusionskriterier och ligger till grund för den data som använts i arbetet. Nedanstående figur visar flödesschemat över urvalet av litteratur. I flödesschemat redovisas antalet artiklar som inkluderats och var i processen som artiklar exkluderade och anledningen till detta.

4.4.1 Figur 1. Flödesschema över litteratururvalet

Artiklarna som inkluderats i arbetet har sammanställts och redovisas i en bifogad tabell längst ner i arbetet på sidan 42 (bilaga 1). Studierna har genomgått noggrann läsning och sammanfattats i tabellen utefter kategorierna: Studiens namn, författare, syfte, vart studien är utförd, design samt nyckelord. Artiklar som inkluderats och som ligger till grund för resultatet anses som relevanta för arbetet då de uppnår inklusionskriterierna som är utformade för att kunna besvara arbetets syfte och frågeställningar. De inkluderade studierna har olika undersökningsmetoder vilket var ett av inklusionskriterierna för att få en så omfattande bild som möjligt av skolkuratorernas arbete. De 16 utvalda artiklarna är nationella såväl som internationella. De internationella studierna utgörs främst av studier från USA. Då de internationella studiernas "school social worker" har liknande arbetsuppgifter och är mest lik den svenska skolkuratorns profession, anser vi att det är relevant att dessa artiklar är inkluderade tillsammans med svenska studier. De inkluderade nationella artiklarna behandlar främst skolkuratorns arbete, krav samt förväntningar samt att de internationella artiklarna främst behandlar elevers behov av skolkuratorer. Dessa är alla inklusionskriterier som vi anser vara en god blandning och kompletterar varandra. Vi anser därmed att de inkluderade artiklarna ger tillräcklig grund för att kunna bygga upp ett resultat som kan besvara arbetets frågeställningar.

4.5 Analyismetod

Inkluderad data har analyserats med hjälp av tematisk analys i syfte att lyfta fram teman som utmärks påverka skolkuratoren i sitt arbete med eleverna. Tematisk analys är en analysmetod som lyfter fram språkliga drag genom att plocka ut och analysera återkommande liknelser i data. Genom att läsa det insamlade materialet ett flertal gånger och anteckna innehållet i data kan materialet kodas (Jepson Wigg, 2019). Kodning av material innebär att granska texten efter begrepp som repeteras i materialet, notera mönster eller granska om det går att utläsa språkliga kopplingar (Bryman, 2011). I denna studie har det insamlade materialet granskats flertalet gånger samtidigt som det kodats. Kodningen utfördes genom att vi förde anteckningar och markerade utmärkande meningsenheter som identifierades som påverkande faktorer för skolkuratorernas arbete med eleverna. Efter att materialet kodats har de utmärkande meningsenheterna och nyckelorden, utifrån arbetets syfte och frågeställningar, delats in i olika teman. Nyckelorden som identifierades i artiklarna går att finna i bilaga 1 där artiklarna presenteras (s. 42) samt i analysen. När resultatet av de olika studierna arbetats fram och teman identifierats har de analyserats utifrån teorier om människobehandlande organisationer samt professionsteori. Användningen av tematisk analys som analysmetod i arbetet anses lämpligt då metoden fokuserar på att lyfta fram utmärkande meningsenheter. Då en systematisk forskningsöversikt använts som datainsamlingsmetod, har vi redan arbetat granskande med texterna i datainsamlingsprocessen. Det gör att vi kan antas ha nytta av den noggranna granskningen av texterna när vi identifierar teman genom tematisk analys.

4.6 Validitet och reliabilitet

Att en forskning uppbär validitet kan förklaras som att forskningen är trovärdig och studerar det som forskningen avser att studera. Validitet är som tidigare nämnt ett argument till varför systematisk forskningsöversikt är en önskvärd metod i granskningen av data. Detta av anledningen att data inkluderas efter relevans utifrån forskningsämnet och inte utefter om artiklarnas resultat är av intresse eller inte. Att inte välja ut artiklar efter intresse eller för att förstärka en hypotes är även en grundregel i systematiska forskningsöversikter för att arbetet inte ska bli oetisk (Booth et al., 2016). Validiteten i detta arbete anses som god med grund i att vi använder systematisk forskningsöversikt som datainsamlingsmetod och vi följer metodens regler om att inkludera artiklar efter relevans utifrån forskningsämnet och inte utefter om resultatet är av intresse eller inte. Vidare har arbetets specifika sökord och inklusions- och exklusionskriterier arbetats fram med noggrannhet utifrån arbetets syfte och frågeställningar innan sökningen påbörjades. Detta för att försäkra oss om att vi studerar det som arbetet avser att studera. Enligt Bryman (2011) innebär reliabilitet hur tillförlitlig studien är samt om det som avses att studeras mäts på ett tillförlitligt sätt. Reliabilitet avser även om en studie är framtagen på rätt sätt och om den presenteras så pass tydligt att resultaten skulle bli detsamma om studien gjordes om på nytt med det presenterade tillvägagångssättet, vilket även kallas reproducerbarhet. Denna studie anses ha god reliabilitet då tillvägagångssättet under sökningen av data presenteras tydligt i ett flödesschema på sidan 17 som beskriver exakt vilka databaser som har använts, när sökningarna ägde rum och med vilka sökord samt med vilka filter sökningarna utfördes. Sedan presenteras inkluderad data i en tabell som beskriver de relevanta artiklarnas syfte, var de är utförda, design samt nyckelord. Detta gör att vem som helst som har tillgång till databaserna kan göra om samma sökning och få samma resultat. Vidare anses studien som tillförlitlig då all data i arbetet är vetenskapligt granskad och all sökning av data har skett via databaser som tillhandahålls av Örebro universitet.

Att en studie uppbär god validitet och reliabilitet är en förutsättning för att resultatet ska kunna generaliseras, det vill säga att resultatet även ska gälla personer som inte är respondenter i studien (Bryman, 2011). Den data som ligger till grund för arbetet utgörs av 16 vetenskapliga artiklar och doktorsavhandlingar. Vi har valt att inkludera både nationella och internationella studier. Detta då vi anser att de internationella studiernas definition av "school social workers" och deras arbetsuppgifter stämmer överens med den svenska skolkuratorns kurativa arbetsuppgifter. De överensstämmer även med skolkuratorns ansvar över elevernas personliga och sociala behov. Det gör att vi kan använda oss av studier utförda i andra länder än Sverige då vi ser att skolkuratorns roll och arbetsuppgifter inte skiljer sig avsevärt åt beroende på land. Det är av vikt för oss som författare att ta hänsyn till vart studierna är utförda. Därför har de internationella studiernas definition av skolkuratorer kontrollerats för att se om de överensstämmer med den svenska. Trots att inkluderade studier är utförda i olika länder har de liknande resultat, vilket medför att studiens frågeställningar kan besvaras och resultatet generaliseras. Dock skulle studiens generaliserbarhet stärkas bland svenska skolkuratorer om vi endast inkluderat svenska studier. Vi anser att de svenska studier som inkluderats i arbetet har

hög generaliserbarhet. Backlund (2007) har exempelvis i sin studie varit mån om att resultaten ska vara generaliserbara i det svenska skolsystemet genom att göra slumpmässiga urval. Isaksson (2014) samt Isaksson & Sjöström (2017) har i sina studier valt intervjupersoner från olika kommuntyper för att stärka sina studiers generaliserbarhet.

4.7 Etik

I en forskningsöversikt riktas frågeställningarna till litteratur eller tidigare forskning och inte till individer (Forsberg & Wengström, 2016). De individer som är mest utsatta i denna studie är skolkuratorer då skolkuratorer är de främsta respondenterna till tidigare forskningsdatainsamling. För att undgå risken att utsätta någon för skada bör forskaren ta hänsyn till individskyddskravet, vilket innebär att inga individer får komma till skada genom sitt deltagande i en forskning och ska skyddas från förödmjukelse, kränkning eller annan skada (Vetenskapsrådet, 2017). Då denna studie inte har forskningsdeltagare samt att all inkluderad data är vetenskapligt och etiskt granskad, behöver vi inte förhålla oss till individskyddskravet i samma utsträckning som i andra typer av studier.

I systematiska forskningsöversikter finns risken att forskaren drar felaktiga slutsatser vilket bidrar till att jämförelser eller resultat blir förvrängda (Booth, et al., 2016). Datainsamlingen i detta arbete är utformad utifrån studier kring skolkuratorer. Därmed finns en risk att skolkuratorer kan påverkas negativt om felaktiga slutsatser dragits. Enligt Forsberg och Wengström (2016) är det viktigt att vara noggrann i arbetet och att göra en välgrundad presentation av resultatet i en systematisk forskningsöversikt. Noggrannheten i forskningen minskar risken för felaktiga resultat (Booth et al., 2016). I systematiska forskningsöversikter är det av vikt att all data ska vara systematisk sammanställd samt att allt resultat ska presenteras (Forsberg & Wengström, 2016). I detta arbete har det således varit viktigt med systematiska och noggranna redovisningar för att förhindra att felaktiga uppgifter presenteras.

Forskningsresultat förväntas bidra till nya överväganden som kan ta sig uttryck i ökade inkomster, bättre arbetsvillkor eller bättre livskvalitet för enskilda individer (Vetenskapsrådet, 2017). Den nytta som denna forskning är menad att mynna ut i är att skapa förståelse kring skolkuratorers arbetssituation och belysa vad de påverkande faktorerna har för effekt på arbetet med eleverna. Det kan även tänkas att denna studie är av nytta för skolkuratorernas arbetsgivare och skolledning för att få en överblick av vilka konsekvenser vissa faktorer kan få för eleverna utifrån skolkuratorernas arbetssituation.

5. Resultat

I kommande kapitel kommer resultatet från 16 artiklar att presenteras. Resultaten presenteras utifrån fem teman, där varje tema används som rubrik. Varje tema är framtaget utefter arbetets kodning och tematisering, som bygger på utmärkande meningsenheter och nyckelord som identifierades i artiklarna som faktorer som påverkar skolkuratorernas arbete med eleverna. De identifierade nyckelorden presenteras som underrubriker under varje tema. Mer detaljerad

information om nyckelorden finns i bilaga 1 (s. 42) där det presenteras vilka nyckelord som utvunnits från vilka artiklar i analysprocessen.

5.1 Spretiga och otydliga arbetsuppgifter som leder till rollkonflikt

Nyckelord: Direkta och indirekta insatser, administrativa arbetsuppgifter, övriga och ej kurativa arbetsuppgifter, förebyggande arbete, motstridiga arbetsuppgifter, rollkonflikt, tvetydig arbetsroll.

5.1.1 Rekommenderade arbetsuppgifter

Skolkuratorer spelar en viktig roll för skolsystemet då de bidrar till elevers framgång och utveckling i skolan. Utifrån The American School Counsellor Associations riktlinjer rekommenderas skolkuratorer att utföra och prioritera arbetsuppgifter som berör elevernas personliga, sociala, yrkesförberedande samt akademiska utveckling (Mullen & Gutierrez, 2016), vilket enligt Fye, Bergen och Baltrinic (2020) anses vara skolkuratorns vanliga arbetsuppgifter. Skolkuratorer rekommenderas att spendera minst 80 procent av arbetstiden på direkta eller indirekta insatser för eleverna. Med direkta insatser avses arbetsuppgifter som involverar interaktionen ansikte mot ansikte med eleverna, som till exempel under lektioner i klassrummet, individuell studiehandledning, och individuell-, grupp- och krisrådgivning. Indirekta insatser avser arbetsuppgifter som stödjer eleverna indirekt genom interaktioner med andra individer än eleverna, exempelvis vid samråd eller samverkan med lärare, rektor, elevens föräldrar eller andra aktörer i samhället (Mullen & Gutierrez, 2016). Enligt Isakssons (2014) studie har fem arbetsområden tagits fram utifrån lagtexter, policybeslut och socionomers yrkesverksamhet för att beskriva vilka arbetsuppgifter som bör ingå i det skolkuratoriva arbetet. I stora drag bör skolkuratoren arbeta med elever på individ- och gruppnivå, utföra arbetsuppgifter på organisatorisk nivå, utföra samverkansarbete, handleda och konsultera lärare samt arbeta förebyggande. Skolkuratorns möjlighet att arbeta förebyggande med eleverna påverkas av organisationen samt tillgång av resurser. En konsekvens av bristande resurser är att det förebyggande arbetet drabbas och uppges få mindre tid, vilket bidrar till att skolkuratorns arbete gentemot eleverna blir mer akutdrivet än förebyggande (Isaksson, 2014). Genom att arbeta förebyggande får skolkuratorer möjlighet att spendera mer tid med eleverna och på så vis skapa en starkare relation till eleverna, vilket även kan öka sannolikheten att eleverna kommer till skolkuratoren när de har problem (Isaksson & Sjöström, 2017).

5.1.2 Spretiga arbetsuppgifter

Enligt Moyer (2011) är skolkuratorernas ansvar för elevernas akademiska, personliga och sociala utveckling redan en enorm arbetsuppgift. När det dessutom adderas administrativa arbetsuppgifter och övriga arbetsuppgifter som inte är direkt kopplade till elevens välmående på skolan, kan skolkuratorns arbetsuppgifter bli överväldigande. Exempel på övriga arbetsuppgifter som skolkuratorer får utföra och som inte är direkt kopplade till elevernas välmående är att vara lunch- och bussvakt, ersätta frånvarande lärare samt att administrera prov och tester. Enligt Moyers (2011) studie spenderar över hälften av skolkuratorerna mer än 10 timmar i veckan på

arbetsuppgifter som inte är relevanta för deras profession. Detta resulterar i att skolkuratorerna känner frustration kring arbetet och skolsystemet.

Trots att skolkuratorer har en motstridig professionell identitet, tvetydig arbetsroll, får utföra arbetsuppgifter som inte ingår i arbetsrollen samt får olika och motstridiga instruktioner från rektor och administrationen, förväntas skolkuratorerna även utföra de konsulterande tjänster som tillhör kuratorsrollen (Collins, 2014). Skolkuratorer har för många uppgifter som inte är relaterade till elevkontakt och har inte tillräckligt med tid för att utföra dem. Dessa uppgifter anser skolkuratorerna stå i vägen för att utveckla adekvata vägvisande aktiviteter i klassrummet för eleverna (Sheffield & Baker, 2005). Mullen och Crowe (2017) definierar skolkuratorns traditionella och ”vanliga” arbetsuppgifter som de arbetsuppgifter som möter elevernas personliga, sociala och akademiska behov, medan icke rådgivande och administrativa arbetsuppgifter anses vara övriga uppgifter då de inte har en koppling till eleverna. Vidare är det tydligt att övriga arbetsuppgifter och icke elevrelaterade ansvarsområden har en negativ påverkan på skolkuratorerna (Mullen & Crowe, 2017). Även Mullen och Gutierrez (2016) konstaterar att skolkuratorerna påverkas negativt av att utföra övriga arbetsuppgifter än de direkta och indirekta arbetsuppgifterna för eleverna, där färre direkta insatser för eleverna ökar risken för utbrändhet bland skolkuratorer.

5.1.3 Rollkonflikter

Skolkuratorerna definieras enligt Backlund (2007) som *en resurs för eleverna* samtidigt som det finns en förväntan om att skolkuratorerna även ska utgöra en resurs för lärarna. En risk med detta ”dubbeluppdrag” är att lärarna vänder sig till skolkuratoren med problem i syfte att försöka påverka skolkuratorns insatser gentemot eleverna istället för att vända sig till skolkuratorerna för att få stöd och verktyg att själva kunna hantera situationen. Det dubbla uppdraget kan även leda till oklarheter gällande skolkuratorns och lärarnas respektive ansvarsområde och hur samarbetet skall fungera och utformas dem emellan (Backlund, 2007). Enligt Isaksson (2014) har skolkuratorer en förväntan på sin arbetsroll att kunna avlasta lärarna på skolan genom att arbeta för att undervisningen ska fortgå utan störningar. Lärarna har en önskan om att skolkuratoren ska ta hand om elever med svårigheter genom att lösa problemen för att eleverna ska kunna återgå till undervisningen i vanlig ordning. Skolkuratorernas arbetsuppgifter är påtagligt vagt formulerade vilket kan påverka skolkuratorernas arbete negativt, beroende på vilken nivå man ser på. Otydliga arbetsbeskrivningar begränsar skolkuratoren i samverkansarbetet med annan personal på skolan, men kan i teorin ge möjligheter för handlingsutrymme (Isaksson, 2014). För att kunna utföra arbetet på ett tillfredsställande sätt är skolkuratorer beroende av resurser i form av legitimitet, exempelvis i form av tydliga arbetsbeskrivning. De skolkuratoriva arbetsuppgifterna har under senare år blivit allt mer omfattande och skolkuratorns roll på skolan är delvis oklar då lärare och skolkuratorer tycks ha skilda uppfattningar kring skolkuratorns roll på skolan. När skolkuratorerna inte kan nå upp till förväntningarna uppstår en känsla av besvikelse (Isaksson, 2016).

5.2 Risk för stress och utbrändhet

Nyckelord: Stress, emotionell utmattning, personlighetsförändring och reducerad personlig prestation

Målet för en skolkurator är att kunna hantera och arbeta med elever, lärare samt föräldrar. Skolkuratorerna kan dock känna stress och i värsta fall utbrändhet på grund av sitt arbete, vilket kan medföra att skolkuratorerna inte kan nå sina mål och inte kan erbjuda eleverna effektiva insatser (Wilkerson & Bellini, 2006). Utbrändhet kan förstås som en process där skolkuratoren strävar efter att möta orealistiska förväntningar men blir utmattade, både psykiskt och fysisk, ofta i form frustration och en känsla av misslyckande. Detta leder till att skolkuratorerna som har tendens att bli utbrända arbetar ännu hårdare för att uppnå målen. Det blir en ond cirkel då skolkuratorerna som arbetar hårdare för att nå målen även blir utsatta för ökad ansträngning, vilket leder till ytterligare uppfattningar av att misslyckas och en risk att pressa sig själv ytterligare. Utbrändhet bland skolkuratorer utformas utifrån en stressfull arbetsmiljö, överbelastning i arbetet och för många arbetsområden som leder till att skolkuratoren inte kan utföra sitt arbete på ett lämpligt sätt (Sheffield & Baker, 2005). Mullen och Crowe (2017) menar på att stress och utbrändhet bland skolkuratorer är kopplade till de arbetsuppgifter som är utanför de vanliga och som inte innebär att stötta eleverna i deras personliga, sociala och akademiska utveckling. Även Fye et al. (2020) menar på att det finns ett samband mellan utbrändhet och att skolkuratoren utför arbetsuppgifter som inte tillhör arbetsrollen. Utöver arbetsuppgifter som ligger utanför kuratorsrollen och rollkonflikter är bristande handledning ytterligare en faktor som bidrar till skolkuratorers utbrändhet. När skolkuratorer upplever utbrändhet kan de dra sig ur sina arbetsuppgifter, äventyra de etiska riktlinjerna i arbetet, ha svårigheter att möta elevernas akademiska och socioemotionella behov samt låta utmattningen från arbetet påverka privatlivet (Fye et al, 2020).

Skolkuratorers upplevelse av stress kan vidare påverka deras emotionella förmåga att skapa relationer med eleverna. I de fall skolkuratorer har känningar av utbrändhet eller lider av psykisk ohälsa på grund av spretiga arbetsuppgifter och en oklar arbetsroll bör de söka professionell hjälp. Detta för att kunna hantera stress i arbetet och på så vis kunna erbjuda elever bättre insatser. Det framkommer dock att det finns en viss stigmatisering kring att en skolkurator söker professionellt stöd för sin psykiska ohälsa. Detta då det finns en rådande uppfattning om att skolkuratoren är den som utger stöd för psykisk ohälsa, och inte den som själv ska behöva söka stöd. Skolledningen bör vara observant om en skolkurator indikerar på att vara stressad eller nära till utbrändhet för att kunna motivera denne att söka professionell hjälp (Mullen & Crowe, 2017). Risken för att skolkuratorer ska bli utbrända har även ett samband med skolkuratorernas intresse för arbetet de utför. Sambandet visar att utbrändhet ofta tyder på lägre intresse för arbetet som ska utföras. Skolkuratorerna behöver därför hantera stressen och risken för utbrändhet för att det inte ska gå ut över eleverna, som riskerar att få färre direkta och indirekta insatser (Mullen & Gutierrez, 2016). Det är viktigt att skolkuratorer och skolledningen uppmärksammar och hanterar utbrändhet för att skolkuratoren ska ha möjlighet att ha fortsatt engagemang för arbetet,

kunna förse eleverna med insatser samt uppnå ett välbefinnande på arbetsplatsen (Fye et al, 2020).

5.3 Överbelastning i arbetet samt relation till organisationen och kollegorna

Nyckelord: arbetsbelastning, antal elever och skolkuratorer, organisationen, resurser och restriktioner i budgeten, relationen till kollegor och tillhörighet på skolan, legitimitet och minoritet på skolan, samverkan, förväntningar och handlingsutrymme

5.3.1 Arbetsbelastning samt antal elever och skolkuratorer:

En av faktorerna som enligt Gunduz (2012) bidrar till stress och påfrestning i skolkuratorns arbete är antalet elever. Om skolkuratoren har ansvaret för fler elever än rekommenderat ökar risken för utbrändhet. Det inkluderar både de elever som är i aktiv kontakt med skolkuratoren men även alla andra elever på skolan då alla elever har rätt till att få stöd och hjälp från skolkuratoren. Färre antal elever att ansvara för minskar risken för utbrändhet och ökar skolkuratorns självförtroende. Kuratorer som har mellan 1000–1500 elever att ansvara för har en lägre nivå av självförtroende vad gäller att tillhandahålla eleverna det stöd eleverna har rätt till. En skolkurator kan utsättas för ökad arbetsbelastning och stress på arbetet om antalet elever att ansvara för blir för högt. I de fall antalet elever blir för högt kan detta leda till att skolkuratoren presterar sämre samt att det skapas spänningar och oroligheter som förhindrar skolkuratoren från att använda sin fulla kapacitet på ett effektivt sätt. Skolkuratoren rekommenderas att ansvara för cirka 250 elever (Gunduz, 2012), trots detta ser det sällan ut så i verkligheten (Bardhoshi, Duncan & Schweinle, 2014). Enligt Backlund (2007) har varje skolkurator ett snitt på 833 elever. Nackdelarna med att ha många elever är att den redan begränsade tiden som skolkuratoren har för sitt arbete med eleverna begränsas ytterligare då antalet elever ökar (Bardhoshi, Duncan & Schweinle, 2014).

Utöver antalet elever är en annan avgörande faktor antalet skolkuratorer på skolan. Sherman (2016) menar att antalet skolkuratorer har ett positivt samband vad gäller antal elever som slutför skolan. Ändå framkommer att cirka en tredjedel av skolorna inte har någon skolkurator alternativt att de enbart har en deltidsanställd kurator per skola (Backlund, 2007). Tidigare forskning visar att skolkuratorer som arbetar på skolor i större städer löper en större risk för att bli utbrända. Det beror på att skolkuratorer som arbetar i storstäder möter andra former av problem hos eleverna på dessa skolor (Isaksson, 2014). Det kan exempelvis röra sig om kulturskillnader bland eleverna eller att det rentav är en större marginalisering och synligare fattigdom i vissa områden eller kommuner. En annan risk för utbrändhet bland skolkuratorer är hur länge de varit verksamma samt hur lång arbetserfarenhet de har. De skolkuratorer som arbetat som kuratorer i 20 år eller längre löper en större risk att bli utbrända än de skolkuratorer som har arbetat inom yrket i mindre än 10 år (Butler & Constantine, 2005).

5.3.2 Organisation, resurser och restriktioner i budgeten

Organisationen spelar en viktig roll i skolkuratorns arbete. I tidigare forskning framkommer att stöd från organisationen kan ha en motverkande effekt på utbrändheten bland skolkuratorer.

Stödet från organisationen kan innebära att skolkuratorns syn och uppfattning kring sitt eget värde på organisationen ökar. Stöd från organisationen kan även hjälpa skolkuratoren att utföra sitt arbete ett lämpligt sätt och på ett effektivt sätt kunna hantera stressfyllda situationer (Bardhoshi, Duncan & Schweinle, 2014). Skolkuratorer upplever att de arbetar för att hjälpa eleverna men att de ibland kan komma att positionera sig emot resterande skolpersonal och skolan som organisation i sig. Skolkuratorer upplever bland annat att deras vilja att arbeta mer förebyggande kan hindras eller begränsas till följd av organisatoriska faktorer (Isaksson & Sjöström, 2017). Bland dessa faktorer är exempelvis restriktioner i budgeten och resurser. Skolan som organisation har varierande resurser riktade mot elevhälsan som påverkas av organisatoriska och omgivande faktorer. Bland dessa faktorer är att de kommuner som har en högre skattekraft har fler kuratorresurser (Backlund, 2007). Det framkommer att tillgångar eller restriktioner av resurser samt brister i organisationen kan komma att få en inverkan på kvaliteten i samverkansarbete på skolan. Det påverkar i sin tur även möjligheterna för skolkuratorerna att kunna arbeta förebyggande (Isaksson, 2014).

5.3.3 Relationen till kollegor och tillhörighet på skolan

Skolkuratoren har enligt Isaksson (2016) en oklar roll på skolan. Lärare och annan personal på skolan har olika uppfattningar kring vem kuratorn är och hur de ska förhålla sig till denne. Det finns en ambivalent uppfattning av skolkuratoren där skolkuratoren och ena sidan ses som en i kollegiet, och andra sidan ses som någon som är fristående från skolan. Även skolkuratoren i sig har en viss svårighet att placera in sig i relation till skolan då skolkuratoren ofta blir ledd av en chef som tillhör en annan yrkesgrupp som ligger närmare läraryrkets kunskapsbas och lojalitet. Den distansering som finns i skolverksamheten kan skapa hinder för skolkuratoren i relationsskapande till sina kollegor på skolan, vilket är nödvändigt för att kunna samarbeta kring frågor som rör eleverna (Isaksson, 2016).

5.3.4 Legitimitet och minoritet på skolan

En skolkurator är ofta ensam företrädare för sitt yrke på skolan. Skolkuratoren är ofta den enda socionomen på skolan och kan komma att få en svag autonomi utifrån att yrkesrollen är en minoritet på skolan. Även legitimiteten för skolkuratorsyrket står i obalans med de andra yrkesgrupperna på skolan. Kombinationen av att vara ensam företrädare för sin yrkesroll ihop med ett svagt formulerat arbete kan medföra att skolkuratoren får kämpa för att få sin röst hörd. Då skolkuratoren har en specifik yrkeskompetens är det av vikt att det, på en organisatorisk nivå, utformas ett formellt och informellt stödnätverk för att tillhandahålla skolkuratoren det nödvändiga handlingsutrymme för att utföra sitt arbete (Isaksson, 2014). Isaksson och Sjöström (2017) menar att skolkuratorer ofta hamnar i utanförskap utifrån att de är en minoritet på skolan. Däremot menas utanförskapet även kunna bidra till en viss frihet vad gäller skolkuratorers handlingsutrymme (Isaksson & Sjöström, 2017). Skolkuratorer upplever besvär till följd av att deras arbete inte utvärderas då de anser att en arbetsgivare som inte kräver en sådan kontroll bidrar till att de känner sig osynliga. Skolkuratorer har ett behov av att bli synliggjorda både bland ledningen men även bland sina kollegor i de andra yrkesrollerna. Därför uppfattar många

skolkuratorer att en utvärdering av deras arbete är något som skulle kunna förstärka deras legitimitet (Isaksson, 2014).

5.3.5 Samverkan, förväntningar och handlingsutrymme

Skolkuratorns arbete begränsas av den otydlighet som råder gällande skolkuratorns arbetsuppgifter. Vidare kan skolkuratorns arbete begränsas ytterligare vad gäller samverkan med de andra yrkesgrupperna på skolan. Det som försvårar samverkan är att det ibland kan uppstå situationer där det måste ske en förhandling om vem som ska ha företräde att tolka situationen; skolkuratoren eller andra yrkesverksamma på skolan. Skolkuratorer har uttryckt att de anser att det skulle underlätta för dem att försvara sitt arbete och föra deras sätt att prioritera i olika situationer om de skulle ha tydligare arbetsbeskrivningar att hänvisa till. Tydligare arbetsbeskrivningar skulle i sådana situationer kunna tolkas som en formell resurs för skolkuratorer att använda sig av. Den formella resursen skulle underlätta förhandlingen mellan skolkuratorer och andra yrkesverksamma på skolan samt öka skolkuratorers handlingsutrymme och autonomi (Isaksson, 2014).

Det framkommer i Isakssons (2014) studie att i de fall en elev har behov av psykosocialt stöd tenderar läraren att ta saken i egna händer. Läraren väljer att försöka hjälpa eleven på egen hand istället för att hänvisa eleven vidare till eller rådfråga skolkuratoren. En annan faktor som kan försvåra samarbetet mellan skolkuratoren och läraren kring en elev är den rådande sekretessen som föreligger på skolan då det begränsar utbytet av information kring den elev det rör sig om. Det som kan begränsa skolkuratorns arbete ytterligare är att alla beslut kring eleverna behöver gå genom rektorn innan de tillämpas. Skolkuratoren kan bedöma att en elev har rätt till eller behov av en viss insats men insatsen kan inte tillämpas utan rektorns godkännande. Det bidrar till att skolkuratorns handlingsutrymme begränsas och styrs på organisatorisk nivå. Det tar sig bland annat uttryck i att skolkuratoren i sig inte kan tilldela läraren en viss uppgift för att erbjuda eleven en insats, utan det behöver vara rektorn som tilldelar läraren den uppgiften utifrån kuratorns råd. Vägen till att erbjuda eleven rätt insats och stöd kan därför bli lång och komplicerad. Det kan leda till att det uppstår en konflikt mellan skolkuratoren och läraren då de har olika syn och tolkning av behovet hos eleven. Det kan även skapa spänning mellan de olika yrkesgrupperna då båda parterna kan uppleva att deras legitimitet ifrågasätts och deras handlingsutrymme begränsas (Isaksson, 2014).

Det finns enligt Isaksson (2014) många förväntningar på hur skolkuratoren bör utföra sitt arbete. Många lärare på skolan förväntar sig snabba resultat när de bitt om hjälp från skolkuratoren. Utifrån den rådande okunskapen som finns kring vad en skolkurators arbetsuppgifter egentligen är, har lärare och annan skolpersonal svårt för att förstå varför insatser med eleverna tar så lång tid när eleverna träffar skolkuratoren. Ett exempel på detta är att en samtalsserie mellan en elev och skolkurator kan ta lång tid och samtidigt finns ingen synlig effekt av samtalen. Bristen på synlig utveckling kan göra att skolkuratoren ifrågasätts och skolkuratorns legitimitet rubbas. Förväntningar på skolkuratoren i kombination med icke-synliga resultat medför ofta att

skolkuratoren har en låg legitimitet på skolan. För att det skolkuratoriva arbetet ska ske på ett tillfredsställande sätt för skolkuratoren behövs så kallade ”legitimitetsbärande” tillgångar (Isaksson, 2014). Då skolkuratorer i regel arbetar bakom stängda dörrar, till följd av rådande sekretess, kan det skapas misstro till skolkuratoren utifrån de andra yrkesrollernas syn på kuratorns arbete. Detta då kollegor sällan vet vad som försiggår bakom de stängda dörrarna då skolkuratorns arbete ofta inte är synligt för de anställda som inte är berörda (Sherman, 2016).

Skolkuratoren har enligt Isaksson & Sjöström (2017) ofta en roll som naturligt bidrar till en distans till de andra yrkesgrupperna på skolan. Skolkuratorerna distanserar sig främst från den personal som de uppfattar arbetar förtryckande mot eleverna och som inte aktivt arbetar för att ta vara på elevernas rättigheter och behov. Skolkuratorer har i vissa fall upplevt att de, genom att stå upp för eleverna, upplevs som utmanande och svåra bland resterande skolpersonal. Skolkuratorerna menar däremot på att eleverna är i behov av någon som de kan vända sig till och som de inte står eller uppfattar sig stå i en beroendeställning till. Detta då eleverna behöver någon som är mer neutral och som inte kommer att kunna missbruka sin position mot dem, exempelvis genom att ge dem orättvisa betyg eller skoluppgifter. Den neutrala personen som eleverna är i behov av kan med elevernas trygghet föra elevernas talan på ett icke-partiskt vis (Isaksson & Sjöström, 2017).

Många skolkuratorer upplever att de, utifrån sin minoritet på skolan, är ensamma. De upplever att det är påfrestande att inte ha andra kuratorer att prata eller ”bolla” med. Skolkuratorer upplever ofta att de inte får någon stöttning från sina kollegor. De upplever istället att de är isolerade på skolan. Samtidigt framkommer att de skolkuratorer som stötts av sina kollegor ofta upplever det som förebyggande mot utbrändhet. Det stöd som behövs för att skolkuratoren ska lyckas med sitt arbete är att få kollegialt stöd och att bli inbjuden i arbeten med sina kollegor. Detta kan exempelvis ske genom att lärare bjuder in skolkuratoren på möten eller konferenser. Detta för att skolkuratoren ska ha möjlighet att skapa ett band med sina kollegor och bilda sig ett större nätverk (Sheffield & Baker, 2005).

5.4 Bristande handledning

Nyckelord: ingen handledning, bristfällig handledning, handledning med okunnig handledare

En skolkurator bör få regelbunden professionell handledning i syfte att få stöd i beslutstagande och reflektioner samt observationer kring att identifiera problem hos, samt erbjuda rätt insats för eleverna på skolan. Handledning är en viktig faktor för skolkuratoren då tidigare forskning visat på att handledning bidrar till en ökad effektivitet i arbetet, i skolkuratorns självförtroende och bekvämlighet samt i skolkuratorns totala arbete (Moyer, 2011). Vidare har handledning visat sig vara en skyddande faktor mot utbrändhet samt en vägledning för att arbeta etiskt och att växa i sin professionella roll som kurator. I de fall handledning inte kan erbjudas bör skolkuratoren erbjudas konsultation. Detta då det framkommer att konsultation kan skydda skolkuratoren från utbrändhet då konsultation fungerar som ett utlopp för stöd när skolkuratorerna behöver hjälp

med sina arbetsuppgifter och arbete med det komplexa behovet hos eleverna.Handledning har även visat sig öka känslan av tillfredsställelse i arbetsrollen (Fye et al., 2020). I Backlunds (2007) studie framkommer att vissa skolkuratorer inte har någon professionell handledning alls medan andra skolkuratorer erbjuds regelbundna handledningstillfällen. Enligt Isaksson (2014) kan det vara problematiskt i den svenska skolkontexten att skolkuratorer inte får professionell handledningen då detta kan innebära ett hinder i samarbetat med lärarna.

Ett återkommande problem enligt Fye et al. (2020) vad gäller handledning av skolkuratorer är att det ofta är rektorn på skolan som handleder. Rektorn på skolan har ofta inte tillräcklig med kunskap eller erfarenhet av det praktiska arbetet som en skolkurator utför eller vad skolkuratorns roll och arbete egentligen innebär. Utifrån den okunskap som finns hos rektorn erbjuds ofta handledning endast vad gäller administrativt stöd. Den bristande kunskapen hos rektorn kring skolkuratorns roll innebär ofta att rektorn inte kan skilja på vad som är lämpliga arbetsuppgifter och inte vad gäller skolkuratorns arbete (Fye et al., 2020). Handledning som inte är anpassad för skolkuratoren kan bidra till förvirring i yrkesprofessionen och identiteten. I de flesta fallen handleds skolkuratoren av någon som inte själv är kurator och handledaren vet ofta inte vad skolkuratorns arbete innebär i praktiken (Collins, 2014). I de fall skolkuratoren inte känner sig tillfredsställd med sin handledning kan detta bidra till att skolkuratoren inte är investerad i sitt arbete. Det kan i sin tur leda till låg prestation och dåliga resultat i arbetet med eleverna (Fye et al., 2020).

5.5 Konsekvenser av arbetet

Bristande uppmärksamhet på elevernas psykologiska, sociala och emotionella välbefinnande i skolan kan leda till ökat missförhållande i klassrummet. Skolans primära uppdrag är att förse eleverna med akademisk utveckling. Däremot behöver skolorna bli bättre på att uppmärksamma elevers sociala och beteendemässiga problem för att eleverna ska kunna nå de akademiska målen. Psykisk hälsa och skolresultat går hand i hand och kräver båda att uppmärksammas av skolan. Skolkuratoren och skolledningens vision är att skolkuratorrollen ska vara bidragande till att eleverna lyckas i skolan (Sherman, 2016). Elever presterar bättre i skolan om de har en god psykisk hälsa och det bör därför finnas tillgång till skolkurator för att möta elevernas behov (De Jong & Griffiths, 2008). Generellt sett har insatserna som skolkuratorerna utför en god påverkan på elevernas framgång i skolan. De skolkuratativa insatserna visar god effekt på hur eleverna sköter sig i skolan, känner samhörighet, är mer närvarande i skolan, bråkar mindre samt minskar risken för mobbning på skolan (Mullen & Gutierrez, 2016).

Enligt Bardhoshis et al. (2014) forskning har skolkuratorer redan begränsad tid för att arbeta med insatser för eleverna, att skolkuratoren dessutom har ett stort antal elever att ansvara för begränsar elevernas tid för konsultation ytterligare. Arbetsbelastningar och utmattning bidrar till minskade resurser att orka med de arbetsuppgifter som efterfrågas samt minskar engagemanget till eleverna. Skolkuratorer kan bli överväldigade av för många arbetsuppgifter vilket resulterar i att skolkuratoren blir ofokuserad och mindre effektiv i sin roll. Vidare menar skolkuratorer på att de

inte längre känner sig hjälpsamma eller ens har tid att hjälpa eleverna på grund av att utmattningen påverkar effektiviteten i arbetet negativt (Bardhoshi, Duncan & Schweinle, 2014). En konsekvens av bristande resurser är att det förebyggande arbetet drabbas och får mindre tid, vilket bidrar till att skolkuratorns arbete gentemot eleverna blir mer akutdrivet (Isaksson, 2014) och sannolikheten att skapa en god relation till eleverna samt att eleverna ska komma till skolkuratoren med sina problem minskar (Isaksson & Sjöström, 2017).

Utbrändhet bland skolkuratorer bidrar till att insatserna som skolkuratoren utför kan bli färre eller av lägre kvalitet (Mullen & Gutierrez, 2016). I de fall en skolkurator inte tillhandahåller den nödvändiga handledningen kan det medföra att skolkuratoren inte känner tillfredsställelse och därför inte investerar i sitt arbete. Detta kan bidra till dålig prestation med dåliga resultat i arbetet med eleverna (Fye et al., 2020). En skolkurator som däremot känner tillfredsställelse för sitt arbete genom att få lägga sitt fokus på och arbeta med att förbättra skolan, istället för att utföra icke-kurativa uppgifter, kommer att vara effektiv i sitt arbete. Skolkuratoren som får visa sin effektivitet kommer att vara av större vikt och tillgång för skolan och eleverna och kommer bidra till en positiv effekt på eleverna genom att hjälpa dem att lyckas i skolan. En skolkurator som däremot behöver spendera sin tid på icke-kurativa uppgifter löper en större risk att inte känna empati för sina elever (Moyer, 2011). Det framkommer enligt Mullen & Gutierrez (2016) att skolkuratorer drabbas av att inte få tid till eller möjlighet för att arbeta med eleverna. Däremot menar Mullen & Gutierrez (2016) till skillnad från tidigare nämnda forskare att detta inte skulle påverka skolkuratorns empati för eleverna. Mullen & Gutierrez (2016) menar att skolkuratorerna trots omständigheterna har en fortsatt empati för eleverna. Trots att skolkuratoren är utsatt för utbrändhet på arbetsplatsen påverkas inte eleverna. Det framkommer att skolkuratorerna, trots sina motgångar i arbetet, inte utvecklar en negativ inställning gentemot eleverna utan har ett fortsatt positivt förhållningssätt och empati för eleverna. Däremot påverkas eleverna i den mening att insatserna som de är berättigade till kan komma att bli färre eller försämrade om skolkuratoren utsätts för utbrändhet. Skolkuratorer bör därför vara uppmärksamma på att bedöma risken för utbrändhet för att eleverna inte ska drabbas (Mullen & Gutierrez, 2016).

6. Analys

6.1 Arbetsuppgifter

Utifrån Taylors version av organisationsteori grundar sig den bästa ledningsformen på kunskap och väldefinierade lagar, regler och principer. Det är ledningen som ska dela ut arbetsuppgifter i form av tydliga instruktioner som är baserade på kunskapen som ledningen besitter (Abrahamsson & Andersen, 2005). Av tidigare forskning framkommer det att skolkuratorer tilldelas olika och motstridiga instruktioner från rektor och administrationen samt att de får utföra arbetsuppgifter som inte ingår i kuratorsrollen (Collins, 2014). När skolkuratorerna tvingas utföra både de skolkurativa arbetsuppgifterna som fokuserar på elevernas mående och övriga arbetsuppgifter, som att få ersätta frånvarande lärare, kan skolkuratorns arbete bli överväldigande. Detta kan leda till att skolkuratorer känner frustration gentemot såväl arbetet

som skolsystemet (Moyer, 2011). Skolkuratorernas arbetsuppgifter är dessutom vagt formulerade vilket kan påverka skolkuratorernas arbete negativt då det begränsar skolkuratoren i samverkansarbetet med annan personal på skolan. För att skolkuratorer ska kunna utföra sitt arbete på ett tillfredsställande sätt är kuratorn beroende av tydliga arbetsbeskrivningar (Isaksson, 2014). Den bristande kunskapen hos rektorn kring skolkuratorns roll innebär ofta att rektorn inte kan skilja på vilka arbetsuppgifter som är lämpliga eller inte vad gäller skolkuratorns arbete (Fye et al., 2020). Utifrån Taylors organisationsteori kan det tänkas att skolkuratorns arbete skulle gynnas av att ledningen utformar utförligare arbetsbeskrivningar. Taylors organisationsteori utgår ifrån att ledningen bör tillhandahålla sina anställda arbetsuppgifter som grundar sig i lagar eller regler (Abrahamsson & Andersen, 2005). Då tidigare forskning tyder på att många skolkuratorer upplever frustration kring att inte ha tydligt avgränsade arbetsuppgifter kan det finnas grund att anta att skolkuratorer skulle uppskatta och gynnas av att ledningen var mer tydlig gällande skolkuratorns fördelning av arbetsuppgifter. Det som däremot är av vikt att belysa är att en alldeles för snäv och detaljerad arbetsbeskrivning skulle kunna leda till restriktioner och vara begränsande för skolkuratorns arbete med eleverna. Vidare är det av vikt att de direktiv och arbetsuppgifter som åläggs skolkuratoren är lika oavsett om de kommer från administrationen eller rektorn för att undvika förvirring i utförandet av arbetet. Ytterligare en viktig aspekt är att rektorn behöver ha tillräcklig kunskap för att kunna fördela adekvata arbetsuppgifter utifrån de områden som tillhör skolkuratorns yrkesroll för att undvika att skolkuratoren känner sig överväldigad.

Ledningen ansvarar för bristfälligheter i de anställdas arbetsmiljö. I de fall det skulle uppstå problem i utförandet av arbetet eller om de anställda blir slitna av arbetet är det, enligt Taylors organisationsteori, ledningen som saknat kunskap eller har angivit fel metoder för arbetet. Det är även ledningen som ska observera och kartlägga arbetsmoment för att kunna ge instruktioner för hur arbetet kan förbättras (Abrahamsson & Andersen, 2005). Enligt Mullen och Crowe (2017) är det tydligt att övriga arbetsuppgifter som inte fokuserar på att stötta elevernas psykosociala utveckling har en negativ inverkan på skolkuratorerna och ökar risken att utsättas för stress och utbrändhet. Skolkuratorers utbrändhet utformas av överbelastning i arbetet och för många olika arbetsområden, vilket leder till att skolkuratorerna inte kan utföra sitt arbete på ett lämpligt sätt (Sheffield & Baker, 2005). När skolkuratorer utsätts för stress i arbetet riskerar det att gå ut över eleverna genom att de elevrelaterade insatserna blir färre eller försämrade (Mullen & Gutierrez, 2016). Skolledningen bör vara observant om en skolkurator indikerar på att vara stressad eller nära till utbrändhet för att kunna motivera denne att söka professionell hjälp innan skolkuratoren når utbrändhet (Mullen & Crowe, 2017). Det framkommer i tidigare forskning att en skolkurator är i behov av handledning för att förebygga risken för utbrändhet samt för att känna större tillfredsställelse för sitt arbete. Det är däremot ett återkommande problem att handledaren för skolkuratoren i de flesta fallen är en rektor som inte besitter de rätta kunskaperna för att stödja skolkuratorerna i deras arbete (Fye et al., 2020). Utifrån Taylors organisationsteori kan det tolkas som att skolledningen har ett ansvar för att tillhandahålla skolkuratoren tydliga arbetsuppgifter. Skolledningen har vidare till ansvar att upptäcka samt åtgärda problemen som uppkommer i

skolkuratorns arbete. Bland dessa problem kan vara att skolkuratoren är överbelastad, stressad eller utbränd. I de fall det skulle uppstå problem är det enligt Taylors organisationsteori på grund av att ledningen saknar kunskap eller att de angivit fel metoder (Abrahamsson & Andersen, 2005). Utbrändhet har många bakomliggande faktorer men det är inte ovanligt att orsakerna är sammankopplade till en dålig arbetsmiljö och felaktiga arbetsuppgifter. Det kan därför antas vara ledningens ansvar att, utifrån den kunskap de besitter, kartlägga skolkuratorernas arbetssituation och åtgärda de uppkomna problemen. Det är vidare ledningens ansvar att vara observanta på de tecken som skolkuratorer uppvisar på stress och utbrändhet för att kunna vägleda skolkuratorerna och ge dem det stöd de är i behov av. En annan viktig aspekt i det förebyggande arbetet för att minska på stress och utbrändhet bland skolkuratorer är att erbjuda skolkuratorerna rätt form av handledning. En av de avgörande faktorerna till att skolkuratorer blir utbrända är för att de inte har en god och adekvat handledning utan ofta handleds av en rektor som inte är insatt eller har tillräckligt med kunskap i det kurativa arbetet.

6.2 Begränsningar i arbetet

Handlingsutrymme används som ett centralt begrepp i Michael Lipskys teori om gräsrotsbyråkrati (Svensson, Johansson, Laanemets, 2008). Handlingsutrymme kan sägas vara den position som socialarbetaren befinner sig i när hon/han ska möta upp verksamhetens förväntningar och regler samtidigt som den ska möta upp klientens förväntningar och behov. Det som däremot kan bli problematiskt för socialarbetaren gällande handlingsutrymmet är känslan av att inte kunna balansera organisationens, klientens och sina egna förväntningar på yrkesutövningen samtidigt (Svensson, Johansson, Laanemets, 2008). Av tidigare forskning framkommer att skolkuratorer ofta begränsas eller hindras från att arbeta förebyggande (Isaksson & Sjöström, 2017). Detta på grund av organisatoriska faktorer som restriktioner i budgeten samt brist på resurser, vilket medför att skolkuratoren har ansvaret för flera skolor och elever än rekommenderat (Backlund, 2007). Då skolkuratorer ofta är ensamstående företrädare för sitt yrke på skolan bidrar det till att skolkuratorerna kan uppfatta en svårighet i att driva fram sin bedömning av elevernas behov. Det kan medföra att skolkuratorns autonomi och legitimitet blir beroende och underordnad rektorns och lärarnas uppfattning då rektorn är den beslutsfattande och läraren är den verkställande (Isaksson, 2014). Många lärare förväntar sig snabba resultat och kan inte riktigt förstå varför en samtalsserie tar lång tid men visar få synliga resultat. Långa perioder av arbete med eleverna i kombination med icke-synlig utveckling kan göra att skolkuratorns legitimitet rubbas. Det kan ibland leda till att lärarna tar saken i egna händer och på så vis berövar skolkuratoren sitt handlingsutrymme. Det riskerar att medföra att skolkuratoren inte längre kan arbeta med det som han/hon är specialutbildad i eller har rätt kompetens för (Isaksson, 2014). Lipskys användning av begreppet handlingsutrymme innefattar en rådande uppfattning om den position som en socialarbetare kan komma att hamna i (Svensson, Johansson, Laanemets, 2008). Det framkommer att det svåraste med handlingsutrymmet är socialarbetarens känsla av att inte kunna möta upp organisationens, klientens och sina egna förväntningar samtidigt. Begränsningar i resurser är en bidragande faktor till att skolkuratoren uppfattar att han eller hon inte lyckas möta upp allas förväntningar och behov. Detta då skolkuratoren ofta arbetar

på flera skolor samtidigt och har fler elever än vad som rekommenderas. Det bidrar till att handlingsutrymmet begränsas på grund av resursbrist. En annan påverkande faktor är att skolkuratorer ofta är ensamma företrädare för sitt yrke och hamnar i situationer där de ofta blir ifrågasatta, vilket kan rubba skolkuratorns autonomi och legitimitet. Det framkommer tydligt att skolkuratorns bedömning av elevens behov är underordnad både rektorns och lärarnas bedömning och uppfattning. Genom att vara underställda rektorn och lärarna kan skolkuratoren inte heller hävda sin profession då det enbart finns vaga formuleringar av skolkuratorns arbetsuppgifter i dagsläget att finna stöd i. Ytterligare en faktor som begränsar skolkuratorers handlingsutrymme är att många lärare förväntar sig snabba resultat. När dessa resultat inte uppstår som förväntat tenderar lärarna att ta saken i egna händer. Detta medför att lärarna berövar skolkuratoren det handlingsutrymme som skolkuratoren har utifrån sin expertis i ämnet.

Det finns fyra rådande kännetecken för vad som kan klassas som en profession. En profession ska innefatta en specialkunskap, utgå från att de som utövar yrket har fått tillträde till rollen utifrån meriter, att verksamheten för yrket är reglerad samt att verksamheten har en uppsättning av värden (Susskind & Susskind, 2017). En profession innefattar vidare ett yrkesmonopol på arbetsmarknaden som en yrkesverksam får tillträde till genom att specialisera sig inom en akademisk utbildning. Genom att ha den rätta utbildningen för yrket, får den verksamma en yrkesautonomi som gör att han/hon kan arbeta självständigt. Yrkesautonomin bygger på en vetenskaplig auktoritet och en professionell expertis (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Skolkuratoren har enligt Isaksson (2016) ofta en oklar roll på skolan. Kollegorna har skilda uppfattningar kring vem skolkuratoren är och hur de bör förhålla sig till denne. Uppfattningen om skolkuratoren kan vara väldigt ambivalent då vissa ser skolkuratoren som en i kollegiet medan andra ser skolkuratoren som någon som är fristående från skolan. Svårigheten i att placera skolkuratoren på skolan gäller inte enbart för kollegorna utan det framkommer att skolkuratoren själv har svårt att förhålla sig till sin roll på skolan. Detta då skolkuratorer i de flesta fall leds av en chef med en annan yrkesroll som ligger närmare läraryrket. Detta leder till en distansering mellan skolkuratoren och övrig personal och försvårar för skolkuratoren att närma sig lärarna på skolan. Skolkuratoren har däremot ett behov av att närma sig lärarna på skolan för att underlätta samarbetet kring frågor som rör eleverna (Isaksson, 2016). Profession utgår ifrån att den yrkesverksamma har fått tillgång till en yrkesautonomi genom att fördjupa sig i ett ämne genom att studera det på en akademisk nivå (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Ändå framkommer att många skolkuratorer uppfattar att deras plats på skolan är oklar trots att de har en tydlig profession. Majoriteten av skolkuratorer är utbildade socionomer men ändå har de svårt för att förhålla sig till sin roll på skolan. Den oklara rollen som skolkuratoren har på skolan kan bidra till att skolkuratorns profession ifrågasätts trots att de uppfyller kraven för att uppnå en definierad profession. Vidare framkommer att många skolkuratorer leds av en chef som ofta har en yrkesroll som är närmare lärarnas kunskapsbas än skolkuratorns. Då skolkuratoren leds av någon med en annan yrkesinriktning kan det skapa en distansering till resterande kollegor och försvåra skolkuratorns möjlighet till samarbete. Distanseringen som uppstår till följd av skolkuratorns roll på skolan samt skillnad på profession i jämförelse med kollegorna, bidrar till

att skolkuratorns arbete begränsas. Utifrån definitionen av profession i jämförelse med tidigare forskning, kan det utläsas att en tydligt definierad profession inte alltid innebär någon form av autonomi eller företräde till ett visst yrke även om det är just det som är meningen med en profession, det vill säga att ha en yrkesautonomi.

6.3 Påverkande arbetsuppgifter

Alienation är ett begrepp som ofta kopplas till byråkrati och Webers organisationsteori (Abrahamsson & Andersen, 2005). Byråkrati är ett fenomen som beskriver hur organisationer och samhället fungerar genom makt och auktoritet. Enligt Webers teori är det endast den högsta chefen i dessa verksamheter som har eget tillägnande av makten, all personal under den högsta auktoriteten är individuella tjänstemän som utövar sina tjänster utifrån den organiserade tjänstehierarkin som råder i organisationen (Abrahamsson & Andersen, 2005). Alienation uppkommer ofta i organisationer där byråkrati förekommer och beskrivs som en känsla eller ett tillstånd då arbetet upplevs som något externt för individen. Alienation kan bidra till att anställda inte är lika engagerade i arbetet och är missnöjda med arbetet till följd av att de lärt sig att inte ställa frågor, säga emot eller ifrågasätta ledningens auktoritet. Ledningen kan påverka de anställdas känsla av alienation och de anställdas tillfredsställelse på arbetet genom att främja eller förhindra de anställdas lärande (Wilson, 2017). Att utföra arbetsuppgifter som inte är relevanta för skolkuratorernas profession kan medföra en känsla av frustration kring arbetet (Moyer, 2011). Då skolkuratorer blir överväldigade av för många arbetsuppgifter resulterar det i att de blir ofokuserade och mindre effektiva i sin roll som skolkuratorer, vilket enligt vissa skolkuratorer resulterar i att de inte har tid att hjälpa eleverna eller inte känner sig hjälpsamma gentemot dem. Hög arbetsbelastning leder till ansträngning och utmattning, vilket bidrar till minskad kraft att hantera de arbetsuppgifter som efterfrågas samt minskar engagemanget för eleverna enligt Bardhoshi et al. (2014). Skolkuratoren har ofta en svag legitimitet på skolan då skolkuratoren är en minoritet som utför arbetsuppgifter som inte alltid är synliga (Isaksson, 2014), vilket kan medföra att skolkuratoren behöver försvara sitt arbete (Sherman, 2016). I de fall en elev är i behov av en insats är det i första hand rektorn som beslutar om insatsen ska tillämpas. I andra hand är lärarens uttalande överordnat skolkuratorns, samt att det ofta är läraren som tillämpar insatsen i praktiken (Isaksson, 2014). Skolkuratorns situation i skolan går att förstå utifrån alienation. Detta då skolkuratorer uttryckt att de kan känna sig missnöjda med sitt arbete samt att de inte längre känner lika stort engagemang för att hjälpa eleverna, vilket utifrån Webers teori om alienation kan antas bero på att skolkuratorerna inte säger emot skolledningens auktoritet. Att skolkuratorerna inte säger emot eller ifrågasätter skolledningen om de spretiga arbetsuppgifter de ombeds utföra gör att skolkuratorerna fortsätter utföra arbetsuppgifter som gör dem ofokuserade och mindre effektiva i sin roll som skolkuratorer, vilket resulterar i att eleverna blir påverkade. Det framkommer även att skolkuratorer kan känna frustration över att utföra arbetsuppgifter som inte tillhör deras roll. Det går även att se att det råder en tjänstehierarki på skolan då rektorns ord är det som gäller och lärarnas ord är överordnade skolkuratorns bedömning av elevernas behov. Detta kan medföra att eleven blir lidande då fokus hamnar på vem som bestämmer och inte vilken insats som faktiskt är nödvändig. Det är ett resultat av den rådande tjänstehierarkin då det

inte nödvändigtvis är den som är mest lämpad för uppgiften som får bestämma utan den som är högst i hierarkin. Vidare är det tydligt, utifrån tidigare forskning att makt och auktoritet är sammankopplat till legitimitet. Då många skolkuratorer upplever att deras legitimitet på skolan är svag, bidrar det även till att de har en lägre makt på skolan. Den svaga legitimiteten utgår i sin tur från att det finns en rådande tjänstehierarki där chefen i högsta position och under chefen står lärare och därefter skolkuratorer.

Enligt Hasenfeldts teori om människobehandlande organisationer betecknas skolan som en människobehandlande organisation, där relationen till klienten ska vara central och organisationen ska värna om att skydda, upprätthålla samt om möjligt förbättra välbefinnandet bland människor (Backlund, 2007). Människobehandlande organisationer ska arbeta utifrån en interaktion med samhällsmedborgare för att framhäva människornas personliga egenskaper och främja deras välbefinnande (Johansson, Dellgran & Höjer, 2015). Skolan behöver bli bättre på att uppmärksamma elevers sociala och beteendemässiga problem för att eleverna ska kunna nå de akademiska målen. Då psykisk hälsa och skolresultat går hand i hand krävs det att båda uppmärksammas av skolan för att eleverna ska nå de akademiska målen (Sherman, 2016). Generellt sett har skolkuratorns insatser en god påverkan på elevernas framgång i skolan, hur eleverna känner samhörighet, uppvisar närvaro samt minskar risken för att mobbning förekommer (Mullen & Gutierrez, 2016). Förebyggande arbete ger skolkuratorerna större möjlighet att skapa starkare relationer till eleverna, vilket även ökar sannolikheten att eleverna kommer till skolkuratoren när de har problem. Dock påverkas skolkuratorernas möjlighet att arbeta förebyggande av organisationen och avsaknaden av resurser, vilket gör att insatserna till eleverna blir mer akutdrivna (Isaksson, 2014). Skolkuratorer har för många uppgifter som inte är relaterade till elevkontakt. Skolkuratorer har inte tillräckligt med tid för att utföra alla uppgifter, både de som ingår och de som inte ingår i skolkuratorns arbete, då det tar av skolkuratorns tid med eleverna. Dessa uppgifter anser skolkuratorerna stå i vägen för att utveckla adekvata vägvisande aktiviteter i klassrummet för eleverna (Sheffield & Baker, 2005). Enligt Hasenfeldts teori om människobehandlande organisationer framkommer att relationen till klienten ska vara central (Backlund, 2007). Det framkommer även att organisationen ska skydda samt upprätthålla och förbättra välbefinnandet bland människor. Utifrån den tidigare forskning som ovan presenterats kan det anses att denna teori inte tillämpas på skolan trots att skolan anses vara en människobehandlande organisation. Forskningen visar även på att skolkuratorns arbete är nödvändigt då det bidrar till att studenterna känner samhörighet, ökad närvaro och gör det mindre förekommande med mobbning. Allt detta utgår ifrån att skolkuratoren arbetar förebyggande. Dock framkommer att det förebyggande arbetet är önskvärt men inte en spegling av verkligheten. I verkligheten är skolkuratoren arbete ofta akutdrivet på grund av resursbrist. Detta talar för att skolorna inte följer den teoretiska utgångspunkten för människobehandlande organisationer eftersom människobehandlande organisationer ska sätta klienten i centrum och tillgodose klienten med det stöd som klienten behöver i syfte för att framhäva klientens egenskaper och få ett ökat välbefinnande.

7. Diskussion

Syftet med denna forskningsöversikt var att studera samt få förståelse för vilka av skolkuratorns arbetsuppgifter eller övriga faktorer som kan komma att påverka skolkuratorns arbete med eleverna. Frågeställningarna som skulle besvaras i arbetet var: Vilka arbetsuppgifter påverkar skolkuratoren i arbetet med eleverna? Finns det begränsningar eller påverkande faktorer som försvårar skolkuratorns arbete? På vilket sätt påverkas skolkuratorns arbete med eleverna av arbetsuppgifter, begränsningar och påverkande faktorer? Denna studie har mynnat ut i flertal upptäckter. Delar av upptäckterna är lika världen över medan andra upptäckter får oss som författare att förundras över skolkuratorns arbetssituation i Sverige. Nedan kommer vi att belysa samt diskutera de upptäckter vi gjort i studien.

Denna studie har utgått ifrån en forskningsöversikt baserad på nationell och internationell forskning. I valet av tidigare forskning har hänsyn tagits till att resultaten kan skilja sig åt beroende på land. För att undvika att dra felaktiga slutsatser har vi som författare varit noga med att markera ut de skillnader och likheter som framkommit från tidigare forskning. I många fall har forskningen kommit fram till samma resultat oberoende av land. I få fall har det funnits information som gått emot en annan studies resultat. I de fall resultaten skiljt sig åt har vi som författare noga poängterat det i vår framställning av resultat. För att skapa en större förståelse för vad som styr skolkuratorns arbete i andra länder har vi även utforskat andra länders sätt att arbeta. Vi har exempelvis läst på om vad som styr skolkuratorns arbete i USA och kommit fram till att de har en motsvarande organisation till det svenska Akademikerförbundet. Den amerikanska organisationen heter ASCA och arbetar, liksom Akademikerförbundet, med att stärka kuratorer i deras roll som socialarbetare på skolan samt stöttar dem med fackliga frågor (American School Counselor Association, 2020). I övriga internationella studier har det genom studiens inledning och bakgrund framgått att skolkuratoren har samma arbetsuppgifter och förväntningar som skolkuratorerna i Sverige. Därav har de studierna kunnat användas som material i vår studie då de på förhand har granskats och framkommit överensstämma med den svenska definitionen av skolkuratorns arbete och arbetsroll.

Under studiens gång har vi som författare aktivt sökt efter skillnader mellan Sverige och andra länder vad gäller skolkuratorns arbete. Det framkommer dock att likheterna är fler än skillnaderna. Det framkommer inga avsevärda skillnader i forskningen. Däremot är det av vikt att betona att inte alla länder har en lagstiftning kring att ha en skolkurator på skolan. Sverige har liksom USA inte någon lagstiftning eller regel om att skolkuratoren behöver vara en socialarbetare. Vissa skolor i USA har exempelvis präster som skolkuratorer, vilket överensstämmer med Akademikerförbundets uttalande kring att det även i Sverige kan förekomma att skolkuratoren är en präst eller fritidsledare (Akademikerförbundet SSR, 2014). Det framkommer i tidigare forskning att många kommuner i Sverige går runt lagen om att ha ett elevhälsoteam genom att anställa en kurator på flera skolor. Det innebär att skolkuratoren har fler studenter än rekommenderat att ansvara för (Backlund, 2007). Det som kan ifrågasättas i detta

fall är varför kommuner väljer att skära ner på antalet skolkuratorer. En möjlig faktor är en lägre budget där den största andelen går till att anställa flera lärare än att anställa flera skolkuratorer på heltid per skola. Det är även av vikt att i samband med detta lyfta fram att drygt en av tio skolkuratorer som anställs varken är socionomer eller socialarbetare. Det blir därav en viktig diskussion att föra kring hur elevers behov faktiskt ska kunna mötas upp. Då flera skolkuratorer inte har den rätta professionen eller kompetensen för att tillhandahålla eleverna det rätta stödet och den rätta insatsen riskerar skolan att beröva eleverna från sin rätt.

Att skolkuratorer har otydliga och spretiga arbetsuppgifter ökar risken att känna stress och kan bidra till att skolkuratoren har en tvetydig arbetsroll, samtidigt lyfter flera studier fram vikten av skolkuratorers handlingsutrymme. Det är främst svenska studier som argumenterar för att skolkuratorerna är i behov av handlingsutrymme för att kunna utföra sitt arbete, men att detta påverkas av att skolkuratorerna är i minoritet, blir ifrågasatta av lärare samt att de har vagt formulerade arbetsuppgifter (Isaksson, 2014). Under arbetets gång har vi som författare uppmärksammat att studierna på ett sätt säger emot varandra och att vissa studier till viss del säger emot sig själva då tydligare arbetsbeskrivningar, som önskas av flera skolkuratorer i studierna, riskerar att begränsa skolkuratorernas handlingsutrymme. Vidare går det att ifrågasätta om de spretiga arbetsuppgifterna som skolkuratorerna ombes att utföra går att begränsa till endast kurativa och förebyggande arbete utan att handlingsutrymmet påverkas i för stor utsträckning. Det framkommer i skollagen (SFS 2010:800) att förebyggande arbete är en av skolkuratorernas främsta arbetsuppgifter. Skolkuratorer arbetar ofta med fler elever än rekommenderat, vilket främst grundar sig i att det brister i resurser för att anställa flera kuratorer. Det medför att skolkuratorns arbete ofta blir akutdrivet då skolkuratoren förväntas hinna med att möta alla elevers behov och därför inte hinner arbeta förebyggande för att förhindra uppkomsten av problem i elevernas psykosociala utveckling eller skolgång.

Risk för att känna stress och utbrändhet är något som framkommit vara vanligt bland skolkuratorer, vilket beror på belastning i arbetet, spretiga arbetsuppgifter samt en inre rollkonflikt. Vad gäller effekterna av utbrändheten råder skilda meningar bland forskare. I vissa studier framkommer att skolkuratorernas utsatthet av stress och utbrändhet påverkar skolkuratorernas arbete med eleverna på så vis att det minskar skolkuratorns känsla av empati gentemot eleverna (Moyer, 2011; Mullen & Crowe, 2017). Det framkommer även att skolkuratorernas insatser gentemot eleverna blir mindre effektiva och försämrade samt att insatserna riskerar att bli färre (Moyer, 2011; Mullen & Crowe, 2017; Mullen & Gutierrez, 2016; Wilkerson & Bellini, 2006). Till skillnad från tidigare nämnda studier menar Mullen och Gutierrez (2016) däremot att skolkuratorerna trots omständigheterna har en fortsatt empati för eleverna. Däremot försämras insatsernas kvalitet och effektivitet samt att antalet kurativa insatser blir färre. Utifrån de skilda meningarna gällande skolkuratorns empati för eleverna, uppmärksammar vi som författare vikten av en funktionell organisation. Tidigare har det diskuterats att en funktionell organisation innebär att ledningen tillhandahåller arbetsuppgifter

som inte tär på skolkuratorerna. Ledningen har även till ansvar att kartlägga problem som uppstår i skolkuratorers arbete för att sedan hitta metoder för att lösa dem. Vi som författare vill därmed förtydliga vikten av att ledningen på skolan uppmärksammar riskerna för att skolkuratorerna ska utsättas för stress och utbrändhet innan det går ut över eleverna.

Under studiens gång har vi som författare uppmärksammat att många av de resultat som framkommit kan uppfattas spegla en mörk bild av skolkuratorns arbetssituation. Anledningen till att det framställs som en mörk arbetssituation är för att det i många fall framkommer att skolkuratoren blir berövade vissa rättigheter i sin arbetsroll, främst handlingsutrymmet. En skolkuratorns handlingsutrymme framkommer påverkas och begränsas av många omgivande faktorer. Begränsningen av handlingsutrymmet bidrar därför till att skolkuratorer inte har en optimal arbetssituation. Vidare är skolkuratorer en minoritet på skolorna och även detta kan vara en bidragande faktor till att det framkommer att skolkuratoren inte har stor möjlighet att påverka sin arbetssituation. Med detta sagt är det inte vår mening att framställa en negativ bild av skolkuratorsyrket, utan snarare att uppmärksamma de brister som behöver förändras för att skolkuratorns rättigheter i arbetsrollen inte ska tas ifrån dem. Studien avser att bidra till att skapa en diskussion om den rådande arbetssituation som skolkuratorerna arbetar utifrån samt hur arbetssituationen i sin tur påverkar och får för konsekvenser i arbetet med eleverna.

7.1 Slutsatser

En viktig upptäckt i studien är att skolkuratorers arbetssituation ser relativt lika ut oberoende av land. Skolkuratorer har liknande arbetssituation, arbetsfördelning samt förväntningar på sitt arbete i alla studier som använts i detta arbete. Likheter i tidigare forskning är fler än skillnaderna. I korta drag kan studiens syfte besvaras med att det finns många inverkan faktorer, både sådana som ingår men även sådana som egentligen inte ingår i en skolkuratorns arbetsbeskrivning, men som påverkar skolkuratorns arbete med eleverna. De vanligt förekommande likheterna i studierna är att skolkuratorer upplever sig ha många och spretiga arbetsuppgifter, de utför arbetsuppgifter som inte hör till deras yrkesroll, många uppfattar en form av rollkonflikt, det finns en hög risk att utsättas för stress och utbrändhet, det är för många elever per skolkurator, det är svårt att samverka med andra yrkesgrupper på skolan, det brister i handledningen samt att det förebyggande arbetet ofta inte hinns med. Det finns inga regler kring vem som får arbeta som skolkurator eller som säger att det måste vara en socialarbetare, vilket medför att skolorna kan äventyrligt elevernas förutsättningar att få de nödvändiga insatser de är i behov av. Trots att Sverige har lagstiftat att det ska finnas en skolkurator på varje skola, går kommuner runt denna lag genom att anställa samma skolkurator på flera skolor, då det inte finns tydliga riktlinjer kring hur ofta skolkuratoren bör vara tillgänglig på skolorna. Det gör att eleverna inte alltid har tillgång till skolkuratoren även om eleverna ska ha rätt till det. Detta verkar vara en grundorsak till att många skolkuratorer inte hinner arbeta förebyggande utan deras arbete blir istället akutdrivet. En annan viktig aspekt är att det är vanligt förekommande med stress och utbrändhet bland skolkuratorerna. Däremot råder skilda meningar bland forskare om detta skulle

påverka skolkuratorns empati för eleverna eller inte. Ändå är det av vikt att belysa denna faktor då det är ledningens ansvar att se till att skolkuratorernas arbete är utformat på så vis att det inte tär på skolkuratorerna. Det är även ledningens ansvar att kartlägga samt åtgärda de uppkomna problemen i skolkuratorernas arbetsmiljö.

Slutsatserna är att det finns många påverkande faktorer som påverkar skolkuratorernas arbete med eleverna och de förefaller vara sammanvävda med varandra. Det framkommer vidare att ledningen brister i sitt ansvar gentemot skolkuratorerna då många skolkuratorer har en påfrestande arbetssituation som dessutom inte är hållbar. Ändå har inte ledningen kartlagt, uppmärksammat eller åtgärdat dessa problem. Det är viktigt att belysa att skolkuratorns arbetssituation är ytterst bristfällig som dessutom får en stor inverkan på deras arbete med eleverna. Eleverna förlorar många av sina rättigheter som skolkuratoren skulle kunna tillhandahålla dem om skolkuratoren hade haft en bättre arbetssituation.

7.2 Fortsatta studier

Forskning om elevhälsoteamet är främst framtagen av forskare inom pedagogik, utbildningssociologi och psykologi. Skolkuratorer är den yrkesgrupp i elevhälsoteamet vars arbetsuppgifter är minst utforskad och det finns överlag ytterst lite forskning om socialt arbete på skolan (Isaksson, 2014). Därför finns goda skäl för forskare inom socialt arbete att intressera sig mer inom ämnet (Backlund, 2007). Som författare till en forskningsöversikt som behandlar socialt arbete i skolan instämmer vi till att det finns lite forskning om socialt arbete i skolan, främst kring skolkuratorns arbete. Skolkuratorers arbete är definitivt ett område som behöver utforskas mer. Detta för att verkligen kunna konstatera vad skolkuratorers arbete har för effekt på eleverna. Det är tydligt att risken är stor att skolkuratorer bli utsatta för stress och utbrändhet i arbetet, ändå finns lite forskning om hur det kan förebyggas eller förhindras. Studien har till stor del visat negativa resultat av att skolkuratorer har vaga arbetsbeskrivningar som leder till stress och utbrändhet, vilket fastställer ett behov av ytterligare forskning. Det vore därmed av intresse om fler studier kunde rikta in sig på hur skolkuratorerna själva, men även skolledningen, kan förebygga stress och utbrändhet i arbetet så att det inte påverkar skolkuratorernas arbete med eleverna.

Referenslista:

Abrahamsson, B. & Andersen, J.A. (2005). *Organisation: att beskriva och förstå organisationer*. (4., utök. och [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Akademikerförbundet SSR (2014). *Sambandet mellan psykisk ohälsa, skolmiljö och skolresultat – Om behovet av fler skolkuratorer*. Hämtad 2020-05-20 från:
https://akademssr.se/sites/default/files/files/rapport_elevhalsa_141203.pdf

Akademikerförbundet SSR (2019). *Skolans psykosociala expert*. Hämtad 2020-04-10 från
<https://akademssr.se/yrkesfragor/socionom/skolkurator>

American School Counselor Association (2019). *The Essential Role of Elementary School Counselors*. Hämtad 9 maj, 2020, från:
<https://www.schoolcounselor.org/asca/media/asca/Careers-Roles/WhyElem.pdf>

American School Counselor Association (2020). *About ASCA*. Hämtad 2020-05-10, från:
[https://www.schoolcounselor.org/school-counselors-members/about-asca-\(1\)](https://www.schoolcounselor.org/school-counselors-members/about-asca-(1))

Backlund, Å. (2007). *Elevvård i grundskolan- Resurser, organisering och praktik*. Stockholm: Institutionen för socialt arbete – Socialhögskolan.

Bardhoshi, G., Duncan, K., & Schweinle, A. (2014). Understanding the Impact of School Factors on School Counselor Burnout: A Mixed-Methods Study. *The Professional Counselor*, 4(5), 426–443. doi:10.15241/gb.4.5.426

Booth, A., Sutton, A. & Papaioannou, D. (2016). *Systematic approaches to a successful literature review*. (Second edition.) Los Angeles: Sage.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Butler, S. K., & Constantine, M. G. (2005). Collective self-esteem and burnout in professional school counselors. *Professional School Counseling*, 9(1), 8-55. ISSN: 1096-2409

Collins, T.P. (2014). Addressing Mental Health Needs in Our Schools: Supporting the Role of School Counselors. *The Professional Counselor*, (4)5, 413–416. doi:10.15241/tpc.4.5.413

De Jong, T., & Griffiths, C. (2008). Developing the Capacity of Australian Secondary Schools to Cater for Students With High Support Needs in Mental Health and Wellbeing: an Effective School Case Management Resource. *School Psychology International*, 29(1), 29-38. doi: 10.1177/0143034307088502.

Forsberg, C. & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. (4. rev. utg.) Stockholm: Natur & kultur.

Fye, H.J., Bergen, S., & Baltrinic, E.R. (2020), Exploring the Relationship Between School Counselors' Perceived ASCA National Model Implementation, Supervision Satisfaction, and Burnout. *Journal of Counseling & Development*, 98(1), 53-62. doi:10.1002/jcad.12299

Gunduz, B. (2012). Self-Efficacy and Burnout in Professional School Counselors. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(3), 1761-1767. ISSN:1303-0485

Isaksson, C., (2014). Skolkuratorers handlingsutrymme: gränser, legitimitet och jurisdiktion. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 21(1), 47–66.

Isaksson, C. (2016). *Den kritiska gästen en professionsstudie om skolkuratorer*. Umeå: Umeå universitet.

Isaksson, C., & Sjöström, S. (2017) Looking for 'social work' in school social work. *European Journal of Social Work*, 20(2), 191-202, doi: 10.1080/13691457.2016.1188775

Jepson Wigg, U. (2019). Att analysera livsberättelser. I Fejes, A. & Thornberg, R. (red.), *Handbok i kvalitativ analys* (s. 255-272). Stockholm: Liber.

Johansson, R., (2002). *Nyinstitutionalismen inom organisationsanalysen: en skolbildnings uppkomst, spridning och utveckling*. Lund: Studentlitteratur/Appia.

Johansson, S., Dellgran, P. & Höjer, S. (2015). Inledning. I Johansson, S., Dellgran, P. & Höjer, S. (Red.), *Människobehandlande organisationer: villkor för ledning, styrning och professionellt välfärdsarbete*. (s. 21-40). Stockholm: Natur och kultur.

Moyer, M. (2011). Effects of Non-Guidance Activities, Supervision, and Student-to-Counselor Ratios on School Counselor Burnout. *Journal of School Counseling* 9(5), 2-30. ISSN: 1554-2998

Mullen, P. R., & Crowe, A. (2017). Self-stigma of mental illness and help seeking among school counselors. *Journal of Counseling and Development*, 95(4), 401-411. doi:10.1002/jcad.12155

Mullen, P.R., & Gutierrez, D. (2016). Burnout, Stress and Direct Student Services among School Counselors. *The Professional Counselor*, 6(4), 344–359. doi:10.15241/pm.6.4.344

Novus (2016). *Kartläggning skolkuratorer*. Hämtad 2020-05-20 från:
https://akademssr.se/sites/default/files/files/novus_pdf_skolkuratorer_160104.pdf

Sheffield, D.S., & Baker, S.B. (2005). Themes from Retrospective Interviews of School Counselors Who Experienced Burnout. *Hacettepe University Journal of Education*, 29(1), 177-186. ISSN: 1300-5340

Sherman, M. (2016). The School Social Worker: A Marginalized Commodity within the School Ecosystem. *Children & Schools*. 38(3), 147-151. doi:10.1093/cs/cdw016.

Skolverket (2020). *Leda elevhälsan i skolan*. Hämtad 2020-03-30 från: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/leda-personal/leda-elevhalsan-i-skolan>

Socialstyrelsen. (2016). *Vägledning för elevhälsan*. (Uppl. 3.) Stockholm. Hämtad 2020-03-30 från: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepointdokument/artikelkatalog/vagledning/2016-11-4.pdf>

Susskind, R.E. & Susskind, D. (2017). *Professionernas framtid: hur teknologin kommer att förändra experters arbete*. Göteborg: Daidalos.

Svensson, K., Johnsson, E. & Laanemets, L. (2008). *Handlingsutrymme: utmaningar i socialt arbete*. (1. utg.) Stockholm: Natur & kultur.

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. (rev. Utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet

Wilkerson, K., & Bellini, J. (2006). Intrapersonal and organizational factors associated with burnout among school counselors. *Journal of Counseling & Development*, 84(4), 440-450. ISSN:0748-9633

Wilson, F. (2017). *Organisation, arbete och ledning: en kritisk introduktion*. (3. uppl.) Stockholm: Liber.

Lagar och förordningar

SFS (2010:800). Skollag. Källa: Regeringskansliets rättsdatabaser. Västra Frölunda: Notisum AB.

SOU (1961:30). Grundskolan. Betänkande avgivet av utredningen om 1957 års skolberedning. Stockholm: Ecklesiastikdepartementet.

Bilaga 1. Inkluderade artiklar

Artikel Författare	Syfte	Land	Studiedesign	nyckelord
Exploring the Relationship Between School Counselors' Perceived ASCA National Model Implementation, Supervision Satisfaction, and Burnout. Fye, Bergen, & Baltrinic (2020)	Undersöka relationen mellan ASCA, tillfredsställelse av att få handledning och utbrändhet	USA	Kvantitativ studie baserad	Handledning, utbrändhet, konsultation, motstridiga arbetsuppgifter och rollförvirring
The School Social Worker: A Marginalized Commodity within the School Ecosystem. Sherman (2016)	Att undersöka vad det är som har påverkat det traditionella sociala arbetet i skolan. Studien tar upp historiska perspektiv om det sociala arbetet i skolan, tänkbara hinder för demarginalisering samt uppmanar socialarbetare till att ha en ledarroll i skolan.	USA	Systematisk forskningsöversikt	Krav på utbildning, skeptiska kollegor, minoritet på skolan som måste kämpa för sin legitimitet, gemenskap, ledarroll och yrkeskompetens.
Developing the Capacity of Australian Secondary Schools to cater for Students with High Support Needs in Mental Health and Wellbeing: An Effective School case Management Resource. De Jong & Griffiths (2008)	Undersöka hur ett projekt kan påverka arbetet med elever som har stort behov av stöd för sin psykiska ohälsa	Australien	Kvalitativ studie	Elevernas behov, skolkuratorers tillgänglighet, psykisk hälsa
Self-Stigma of Mental Illness and Help Seeking Among School Counselors. Mullen & Crowe (2017)	Syftet med studien är att undersöka om det finns ett samband mellan stigma, sökande av hjälp vid psykisk ohälsa, tillfredsställelse i livet, stress och utbrändhet bland skolkuratorer. Författarna studerar stigmans påverkan i relation till skolkuratorers	USA	Kvantitativ enkätundersökning	Stress, spretiga arbetsuppgifter, elevernas påverkan, relation till eleverna, utbrändhet, övriga arbetsuppgifter

	professionella mående på arbetsplatsen.			
Looking for 'social work' in school social work. Isaksson, C., Sjöström, S. (2017)	Enligt författarna är syftet med studien Att studera hur teorier i socialt arbete tillämpas i det sociala arbete som utförs i skolan	Sverige	Kvalitativ studie	Förebyggande arbete, organisatoriska faktorer, neutral person.
Den kritiska gästen: en professionsstudie om skolkuratorer. Isaksson, C. (2016)	Syftet med avhandlingen är att undersöka den professionella rollen för skolkuratorer i Sverige utifrån yrkesteorins perspektiv, med särskilt fokus på legitimitet, jurisdiktion och diskretion.	Sverige	Kvalitativa studier	Handlingsutrymme, professionsteori
Skolkuratorers handlingsutrymme: gränser, legitimitet och jurisdiktion. Isaksson, C. (2014)	Undersöka skolkuratorers handlingsutrymme	Sverige	Kvalitativ studie	Ensam inom sin yrkesroll, svag autonomi och låg legitimitet, vaga arbetsuppgifter, försvara sitt arbete, mer bollande med lärare än arbete med eleverna, utvärdering av arbetet, handlingsutrymme
Elevvård i grundskolan Resurser, organisering och praktik. Backlund, Åsa. (2007)	Arbetet syftar till att studera det elevvårdande arbetets resurser, organisering och praktik.	Sverige	Studien är både kvalitativ och kvantitativ	Kommunala resurser och skatt, arbetsuppgifter utöver de skolkuratoriva, direkta och indirekta insatser, antal elever, låg närvaro
Effects of Non-Guidance Activities, Supervision, and Student-to-Counselor Ratios on School Counselor Burnout. Moyer, M. (2011)	Denna studie ämnar studera tre områden utefter deras påverkan på skolkuratorer och skolkuratorernas risk för utbrändhet. De tre områdena som studeras är handledning, relationen mellan elev och skolkurator och arbetsuppgifter som inte är relaterade till handledande samtal.	USA	Kvantitativ	Utbrändhet, arbetsuppgifter utöver de skolkuratoriva, överbelastning, tvetydig arbetsroll, för många elever, handledning, stress, utbrändhet.
Intrapersonal and Organizational Factors Associated With Burnout Among School Counselors.	Studien hade i avsikt att undersöka de demografiska, personliga och organisatoriska	USA	Kvantitativ studie	Utbrändhet, stress, spretiga arbetsuppgifter, påverkar eleverna.

Wilkerson, K., & Bellini, J. (2006)	faktorer som är förknippade med utbrändhet bland skolkuratorer i norra USA.			
Self-Efficacy and Burnout in Professional School Counselors. Gunduz, B. (2012)	Undersöka relationen mellan utbrändhet och självförmåga bland skolkuratorer utifrån faktorer som social support, syn på arbetsuppgifter och antal studenter	Turkiet	Kvantitativ studie	Utbrändhet, självbeskattning, dtöd från kollegor.
Themes from Retrospective Interviews of School Counselors Who Experienced Burnout. Sheffield, D. S., & Baker, S. B. (2005)	Undersöka den egna uppfattningen om utbrändhet hos skolkuratorer	Turkiet	Kvalitativ studie	Orealistiska förväntningar från sig själva och sin miljö, press att lyckas, känsla av misslyckande, uppgifter som inte hör till rollen, rollkonflikt, kollegial support, ensamhet och isolering
Collective Self-Esteem and Burnout in Professional School Counselors. Butler, S. K., & Constantine, M. G. (2005)	Syftet med studien är att undersöka sambandet mellan olika nivåer av lågt självförtroende och olika nivåer av utbrändhet hos skolkuratorer.	USA	Kvantitativ studie	Utbrändhet, arbetserfarenhet, spretiga arbetsuppgifter.
Burnout, Stress and Direct Student Services among School Counselors. Mullen, P. R., & Gutierrez, D. (2016)	Syftet med studien är att undersöka sambandet mellan skolkuratorers utbrändhet och möjligheten att förse elever med direkta insatser.	USA	Kvantitativ studie	Utbrändhet, elevens påverkan, direkta och indirekta insatser, stress, interaktioner, tvetydig arbetsroll, spretiga arbetsuppgifter, handledning, ledarroll
Addressing Mental Health Needs in Our Schools: Supporting the Role of School Counselors. Collins, T. P. (2014)	Undersöka skolkuratorns funktion på skolor i förhållande till elevens psykiska ohälsa	Flera länder	Systematisk forskningsöversikt	Motstridig professionell identitet, tvetydig roll, utför arbete som inte tillhör rollen, behov av handledning (speciellt handledning av någon som själv är kurator), elevens psykiska ohälsa, hjälpa elever att nå kunskapsmålen
Understanding the Impact of School Factors on School Counselor Burnout. Bardhoshi, Duncan, Schweinle (2014)	Studera relationen mellan utbrändhet och att utföra icke-skolkuratorrelaterade uppgifter	USA	Integrativ studie	Utbrändhet, rollkonflikt, för hög arbetsbelastning, för många studenter per kurator, för många uppgifter som inte hör till yrket